

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

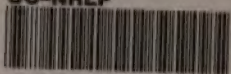
- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

751g
N266

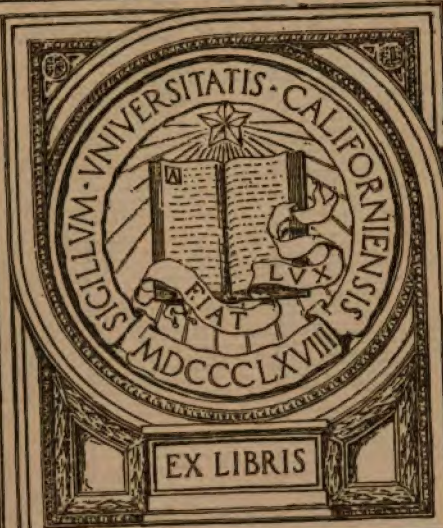
UC-NRLF

\$B 64 709

YC 54621

EXCHANGE

EX LIBRIS

7519
N266

U.
1852
C. N. S. P. I. N.

EXCISE
MAY 20 1890

751g

M. NASSAU NOORDEWIER.

METAPHORAE ARISTOPHANEAE.

DELPHIS-BATAVORUM
APUD P. J. KOUMANS.
MDCCCXCI.

EXCHANGE

METAPHORAE ARISTOPHANEAE.

METAPHORAE ARISTOPHANEAE.

SPECIMEN LITTERARIUM INAUGURALE

QUOD

ANNUENTE SUMMO NUMINE

EX AUCTORITATE RECTORIS MAGNIFICI

C. K. HOFFMANN

PHIL. NAT. DOCT. ET IN FACULTATE DISCIPL. MATH. ET PHYS. PROF.

AMPLISSIMI SENATUS ACADEMICI CONSENSU

ET

NOBILISSIMAE FACULTATIS LITTERARUM ET PHILOSOPHIAE DECRETO

PRO GRADU DOCTORATUS

SUMMISQUE IN LITTERARUM CLASSICARUM DISCIPLINA
HONORIBUS ET PRIVILEGIIS

IN ACADEMIA LUGDUNO-BATAVA

RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS

FACULTATIS EXAMINI SUBMITTET

MICHAEL NASSAU NOORDEWIER,
DORDRACENSIS.

Die XIV M. Martii A. MDCCCXCI hora III.

DELPHIS-BATAVORUM

APUD P. J. KOUMANS.

MDCCCXCI.

1 31

TO WHOM
ATTACHED

EXCHANGE

Parentibus Optimis Carissimis.

835730

Spatio Academico percurso facere non possum quin vobis praeceptoribus, quos ut haberem mihi contigit, gratias agam quam maximas. Etenim, licet viam quam hucusque sequebar relinquam, me nihilo minus per totam reliquam vitam vestrae institutionis fructus capturum esse mihi persuasum est. Ob humanitatem quoque, vir clarissime CORNELISSEN, qua etiam extra lectiones Academicas me semper prosecutus es, grates tibi ago. Tu autem, promotor honoratissime, clarissime VAN LEEUWEN, persuasum tibi habeto singularem benevolentiam, quam mihi et antea semper et praesertim in hoc libello conscribendo praestitisti, me semper pergrato animo recordaturum esse.

PRAEFATIO.

"Ἔστι δὲ φαντασία ἡ ὑπὸ τῆς κατ' ἐνέργειαν αἰσθήσεως
γιγνομένη κίνησις.

"Ἔστι δὲ καὶ ἡ εἰκὼν μεταφορά.

ARISTOTELES.

Cum percipimus aliquid oculis nostris vel auribus
aliove sensu, saepe fit ut in ea re, quae mentem
nostram ferit, sit aliquid, quod alius rei nos admoneat,
ita ut hanc rem subito sensibus animi nostri, ut ita
dicam, videre vel audire vel gustare videamur. Vis animi
nostri, qua hoc facere possumus, vernacule vocatur:
verbeelding, quae cum vix ulli hominum omnino dene-
gata sit, apud poetas maxime viget.

Eadem vis animi efficit ut omnia, quae poeta videt,
pulchro, ut ita dicam, lumine suffusa ei videantur. Quo
quis autem maiore huiusmodi vi est praeditus, quo pul-
chriora omnia quae oculis amplectitur ei esse videntur,
quo plures res in eius animo aliarum rerum imagines
suscitant, eo aptior illius indoles est poesi. Divino vero

spiritu afflante sponte poeta impellitur ut edat quae sentit ac videt; videt autem non ea solum quae ei ante oculos sunt, sed aliae simul imagines multae surgunt in eius animo. Dum igitur imaginem alicuius rei describit, sociam ei addit alteram, quae in ipsius mente est genita. Haec est origo comparationis, quae vocatur. Artissimis autem vinculis cum comparatione est cognata translatio; nempe si inter duas res similitudo quaedam intercedit, libertas poetica ea, quae ad alteram proprie pertinent, ad alteram transfert. Innumerae vero locutiones, non solum in florida ac sublimi dictione vatum sed etiam in sermone quo omnes utimur quotidiano, atque adeo in linguis gentium incultissimarum, occurrunt, quae hinc repetendae sunt.

Mihi in animo est comparationes ac metaphoras, quae inveniuntur in fabulis Aristophanis, clarissimi Graecorum poetarum comicorum, ordine digerere, tractare, ubi opus fuerit, explicare ac comparare cum fragmentis aliorum poetarum comicorum. Cum vero certas ob causas meam commentationem intra modicos fines coartandam esse intellexerem, non cunctas metaphoras Aristophaneas congerere decrevi, sed eas tetigisse satis habui, quas desumpsit noster ex natura hominum et animalium atque ex vita quotidiana. Nempe in his maxime elucet poetae ingenium: ex his eius indoles optime cognoscitur. Etenim in comoediis suis plerumque personas vulgares loquentes inducit, qui suo nimirum sermone utuntur simplicibus sed saepe iocosis metaphoris florenti. Eas noster arte plane admirabili in fabulis suis reddidit. Nempe non intra parietes sed sub Iove lepidas ac vividas fabulas

suas excogitabat, non lucifugus homo, ex libris sapiens, non eruditulus, sibi sufficiens aliosque naso suspendens adunco, sed intentissima oculorum mentisque acie, qua plurimum valebat, quotidie circumspectans, dum versabatur inter homines omnis aetatis et generis, infinitam copiam imaginum, quas hominum vita multiplex et iniqua in florentissima urbe Graeciae ei offerebat, animo combibens atque vi poetica effingens in metaphorarum comparisonumque illam abundantiam, qua resplendent eius opera, ac praesertim chororum cantica, in quibus poeta non iam dialogi vinculis adstrictus libere habenas ingenio remittere poterat. Interdum videlicet, ubi tragoediae vel oraculorum sublimem stylum in ridiculum detorquet, poeta metaphoras huic stylo proprias lepide imitatur ac deridet.

METAPHORAE PETITAE EX ANIMALIUM GENERIBUS.

ANIMALIA TERRESTRIA.

CANES AC VULPES.

Canis, amicus generis humani atque sodalis, qui venator dominis nutrimenta quaerit, domos custodit, timori est furibus ac latronibus, errantibus viam monstrat domumque reducit, pueros in aquam lapsos recipit, illud animal generosum, de toto genere humano tam bene meritum iniuriis saepe afficit homo ingratus et summo cum contemptu inimicum appellat: canem.

Iam apud Homerum legimus:

κύων ἀναιδής, κύων ἀδεής cet.

Sic in fabula Equitum Paphlago, cum botularius gloriatur se offas, quibus manus absterguntur, pro cibo habuisse, multo cum contemptu vociferatur:

ἀπομαγδαλιάς ὥσπερ κύων;

cf. Pherecratis lepidum fragmentum 23, in quo dei homines ita increpant:

ὅτε τοῖσι θεοῖς θύετε, πρώτιστ' ἀποκρίνετε τοῖς ἱερεῦσιν
τὸ νομιζόμενον πρώτοις ὑμῶν, εἴτ' (αἰσχύνῃ τὸ κατεπειν)
οὐ τῷ μηρῷ περιλάψαντες μέχρι βουβώνων ***
καὶ τὴν ὀσφύν κομιδῇ ψιλήν, λοιπὸν τὸν σπόνδυλον αὐτὸν
ὥσπερ ῥινήσαντες νέμεθ' (?) ὥσπερ καὶ τοῖς κυσὶν ἡμῶν;
εἴτ' ἀλλήλους αἰσχυρόμενοι θυλήμασι κρύπτετε πολλοῖς (¹).

Nub. vs. 489 Socrates doctissimus philosophorum seni discipulo suo satis stolido dicit:

ἄγε νυν ὅπως, ὅταν τι προβάλωμαι σοφὸν
περὶ τῶν μετεώρων, εὐθέως ὑφαρπάσει.

alter indignabundus rogat:

τί δαί; κυνηδὸν τὴν σοφίαν σιτήσομαι;

Satis lepide haec verba aliquantulum laesum agricolam designant. Is, qui homines plebeios aliquantulum novit, non ignorare potest eos interdum sicut Strepsiades hic verbum aliquod valde indignari quod sine ulla malitia est dictum.

Cum in fabula Pacis choreutae, Trygaeo auctore deam Pacem ex antro, in quod Polemos eam deiecit, extrahere conantur, initio opus parum succedit, sunt enim, qui obstant, alii autem, qui nihil faciunt,

οὐδ' οἱ Μεγαρήs δρῶσ' οὐδέν.

¹) De textu misere mutilati huius fragmenti ac aliorum comicorum fragmentorum, quae laudabo, vide: Kock, fragmenta comicorum atticorum.

Hermes vs. 481 dicit.

ἔλκουσιν δ' ὁμῶς,
γλισχροτάτα σαρκάζοντες ὥσπερ κυνίδια,
respondet Trygaeus.

ὑπὸ τοῦ γε λιμοῦ νῆ Δί' ἐξολωλότες ⁽¹⁾ alter tum dicit.
„Neque Megarenses quicquam agunt.”
„Attamen avidissime trahunt, ringentes tamquam catuli.”
„Propter famem scilicet, qua dispereunt miselli!”

Idem deus explicans cur Pax ex Graecia aufugerit,
inter alia hoc quoque autumat vs. 639:

„Ii, qui verba fecerunt in foro, clamoribus suis hanc
deam expulerunt,

τῶν δὲ συμμάχων ἔσειον τοὺς παχεῖς καὶ πλουσίους,
αἰτίας ἂν προστιθέντες ὡς φρονεῖ τὰ Βρασίδου.
εἴτ' ἂν ὑμεῖς τοῦτον ὥσπερ κυνίδι' ἐσπαράττετε.

Lys. vs. 298 senes clamant, fumo a mulieribus, quae
arcem occupaverunt, repulsi:

“Ὡσπερ κύων λυττᾶσα τῷ φθαλμῷ δάκνει.

Σῶζεσθαι σ' ἐκέλευσ' ἱερὸν κύνα καρχαρόδοντα (Loxias scil.)
Cleon Eq. vs. 1017 Demo dicit, ubi oraculis ridiculis
cum botulario certat, se ipsum comparans cum cane
vigili, praesidio domini. Botularius contra: „Dicam tibi
qualis sit canis:

ὥσπερ ἀθάρης ⁽²⁾ σου τῶν λογίων παρεσθίει.

¹⁾ Sic distinxi locum, qui perperam Mercurio continuari solet totus.
Particula γε docet vs. 483 responsum dari ad observationem quae prae-
cedit pertinens.

⁽²⁾ Cod. θύρας sine sensu. Emendavit Hermannus.

„ego verius habeo oraculum :

φράζευ, Ἐρεχθεΐδη, κύνα Κέρβερον ἀνδραποδιστήν,
ὃς κέρκῳ σαίνων σ', ὁπότεν δειπνῆς, ἐπιτηρῶν
ἐξέδεταί σοι τοῦψον, ὅταν σύ που ἄλλοσε χάσκης,
ἐσφοιτῶν τ' ἐς τοῦπτάνιον λήσει σε κυνηδὼν
νύκτωρ τὰς λοπάδας καὶ τὰς νήσους διαλείχων.

„Canis est videlicet iste, sed qualis? Praesentem te cauda adulatur, absenti vero cibos tibi surripit et in culina noctu patinas delambit.”

Compara litem festivissimam in fabula Vesparum, ubi furax canicula — id est Laches, vir praetorius — repetundarum insimulatur ab altero cane, — a Cleone nimirum —; accusator autem vs. 904 dicitur:

ἀγαθός γ' ὑλακτεῖν ⁽¹⁾ καὶ διαλείχειν τὰς χύτρας.

Nempe nihilo continentior erat ipse quam reus, certe si comico credendum est.

Neminem praeterea fugit, credo, quam lepide poeta abusum comparationum ex animalium vita desumptarum, qui dictioni oraculorum proprius est, in ridiculum detorsit; cf. Pac. vs. 1065 sq. Antiquitus nimirum veri poetae ac vates cum undique ex rerum natura pulchras comparationes instituendi captarent occasiones, ex animalium quoque variis generibus eas ducere solebant, at posterum pravo studio eos imitabantur absurdum fiebat genus loquendi.

(1) Cf. Eupolidis fr. 207 :

(Rhetor) Συρακόσιος δ' εἴκειν, ἦνίχ' ἂν λέγῃ,
τοῖς κυνῶν τοῖσιν ἐπὶ τῶν τειχίων.
ἀναβάς γὰρ ἐπὶ τὸ βῆμα ὑλακτεῖ περιτρέχων.

In sequentibus versibus haec ludicra imitatio continuatur.
vs. 1067 botularius profert oraculum hoc:

Αἰγείδῃ φράσσαι κυναλώπεκα, μὴ σε δολώσῃ
λαίβαργον, ταχύπουν, δολίαν κερδῶ, πολὺἰδριν.
οἷσθ' ὅ τι ἔστιν τοῦτο; Dem. Φιλόστρατος ἡ κυναλώπηξ.

Bot. οὐ τοῦτό φησιν, ἀλλὰ ναῦς ἐκάστοτε
αἰτεῖ ταχείας ἀργυρολόγους οὐτοσί
ταύτας ἀπαυδᾷ μὴ διδόναι σ' ὁ Λοξίας.

Cleon nimirum iterum traducitur voce κυναλώπηξ, quae tragicorum more formata est, sicut Aeschylus utitur vocabulo ἱππαλεκτρύων. Vilis est Cleon ut canis, at idem astutus ut vulpes. Sed id quod Demus deinde rogat, minime cum praecedentibus verbis congruit: πῶς δὴ τριήρης ἐστὶ κυναλώπηξ; Nisi aliud quid latet, senex postremos duos versus non audivisse videtur, sed solum verba: ἀλλὰ ναῦς ἐκάστοτε.

Botularius autem, qui homini grandaevo blanditur, errorem eius corrigere non vult, cum praesertim intellegat spectatores certe vaticinii sententiam et sua dicta probe perspexisse. Respondet igitur: ὅπως; deinde paululum subsistens sic pergit, longius longiusque a vera sententia aberrans et insulsissimam explicationem, quae nec caput nec pedem habet, consulto inde effingens:

ὅτι ἡ τριήρης τ' ἐστὶ χῶ κύων ταχύ.
Dem. πῶς οὖν ἀλώπηξ προσετέθη πρὸς τῷ κυνί;
Bot. ἀλωπεκίοισι τοὺς στρατιώτας ἤκασεν,
ὅτι ἡ βότρυς τρώγουσιν ἐν τοῖς χωρίοις.

Talibus scilicet nugis ductatur silicernium mente captum.

Vesp. vs. 1241 senex adulatori Theoro, quem novimus ex initio huius fabulae, dicit:

οὐκ ἔστιν ἄλωπεκίζειν
οὐδ' ἀμφοτέροισι γίγνεσθαι φίλον.

Alibi quoque dolosa vulpecula saepe commemoratur, vid. Pac. vs. 1190 ac Av. vs. 435, ubi choro avium roganti: ἐνι σοφόν τι φρενί; (Pithetaeri scil.) Epops respondet.

πυκνότατον κίναδος,
σόφισμα, κύρμα, τρίμμα, παϊπάλημ' ὄλον.

Cf. Nub. vs. 447 ac Lys. vs. 1270, ubi Lacones precantur:

τᾶν αἰμυλᾶν ἄλωπέκων πανσαίμεθα.
ὦ δεῦρ' ἴθι δεῦρ', ὦ κυναγὲ παρσένε.

Cum vero saepius oris et corporis Cleonis lineamenta stylo comico duxisset Aristophanes et vultum hominis quam maxime sibi invisi varie adumbrasset, unam eamque vividissimam imaginem ex his omnibus confecit, qua ornata est parabasis fabulae Pacis.

Omnia quae erant sive in ipso homine sive in opificio sive in eius ratione rei publicae capessendae, omnia quae eum poetae nostro infestissimum reddiderunt, hic sunt collecta ac luridis coloribus depicta. Fingit eum portentum detestabile, foedum aliquem Cerberum vel Typhoeum. Audiamus ipsum coryphaeum, quo teste comicus

Ἡρακλέους ὀργήν τιν' ἔχων τοῖσι μεγίστοις ἐπεχείρει,
διαβάς βυρσῶν ὄσμάς δεινὰς κάπειλάς βορβοροθύμους,

θρασέως ξυστάς εὐθύς ἀπ' ἀρχῆς αὐτῷ τῷ καρχαρόδοντι,
οὗ δεινόταται μὲν ἀπ' ὀφθαλμῶν Κύννης ἀκτῖνες ἔλαμπον,
ἐκατὸν δὲ κύκλῳ κεφαλαὶ κολάκων οἰμωξομένων ἐλιχμῶντο
περὶ τὴν κεφαλὴν, φωνὴν δ' εἶχεν χαράδρας ὀλεθρον τετοκυίας,
Φώκης ὀσμὴν, Λαμίας δ' ὄρχεις ἀπλύτους, πρωκτὸν δὲ καμήλου.
τοιούτον ἰδὼν τέρας οὐ κατέδεισ', ἀλλ' ὑπὲρ ὕμῶν πολεμίζων
ἀντεῖχεν αἰεὶ καὶ τῶν ἄλλων νήσων. (¹)

cf. Eq. vs. 137, 1018 sq. Ach. vs. 381.

MUSTELAE.

(QUIBUS ANTIQVI UTEBANTUR SICUT NOS FELIBUS.)

Ach. vs 254. Dicaeopolidis uxor strenuam filiam rustice
laudans, dicit:

ὥς μακάριος

ὅστις σ' ὀπύσει, κάκποιήσεται γαλᾶς
σοῦ μηδὲν ἤττους βδεῖν, ἐπειδὴν ὄρθρος ἦ.

Plut. vs. 692 anus in templo a servo morsa

κατέκειτο δ' αὐτὴν ἐντυλίξας ἡσυχῇ,
ὑπὸ τοῦ δέους βδέουσα δριμύτερον γαλῆς.

Dum puella atque anus eundem simul amatorem exspec-
tant, illa Eccles. vs. 924 gloriatur:

ᾗδ' ὅποσα βούλει καὶ παράκυφθ' ὥσπερ γαλῇ,
οὐδεὶς γὰρ ὥς σὲ πρότερον εἴσεις ἀντ' ἐμοῦ.

(¹) Hos versus poeta postea Vesparum parabasi inseruit, cum haec
fabula iterum ageretur.

Veteribus collegis senem pristinae virtutis admonentibus,
hic respondet Vesp. 363: Nullo modo effugere possum,
nam viri armati

ὥσπερ με γαλῆν κρέα κλέψασαν
τηροῦσιν ἔχοντ' ὀβελίσκους.

M U R E S.

Lepidum verbum occurrit Vesp. vs. 140: senex, qui
domo aufugere conatur, *μυσπολεῖ τι καταδεδυκώς*, trepidat
huc illuc sicut mus, qui inimico instante ubicumque rimam
quaerit.

Ach. vs. 762. Infelix Megarensis bello omni fere cibo
atque adeo nativo suo allio privatus, Dicaeopolidi roganti
num allia habeat, respondet:

ποῖα σκόροδ'; ὕμεις τῶν ἀεὶ,
ὅκκ' ἐσβάλητε, τὼς ἀρουραῖοι μύες,
πάσσακι τὰς ἄγλιθας ἐξορύσσετε,

murium igitur agminibus assimilans copias Atheniensium
agros vicinos vastantium.

E Q U I.

Festivissime poeta in initio fabulae Pacis Euripidis
fabulam Bellerophontem in ridiculum deflectit.

Iam statim exordium quam ludicrum. Ii duo servi
scarabaeo voraci merdam pinsentes; deinde Trygaeus, alter
Bellerophon, per aethera in coelum iter faciens, sed aliger

equus mutatus est in scarabaeum malè olentem immanis magnitudinis, pro heroe autem splendide armato videmus simplicem rusticum.

Magnifica verba audacis equitis in risum iocumque detorquentur, cum non iam alacer equus sed illud taetrum monstrum excitetur.

Audiamus verba ipsius poetae, nimirum ea, quibus scarabaeus comparatur cum Pegaso, nam haec sola ad nos attinent.

Alter servorum, qui in scena sunt, spectatoribus narrat herum suum, cum de patriae suae totiusque Graeciae conditione desperaret, variis modis conatum esse in coelum ad Iovem pervenire; at parum ei hactenus successisse rem,

*ἐχθρὸς δὲ μετὰ ταῦτ' ἐκφθαρεῖς οὐκ οἶδ' ὅποι
εἰσήγαγ' Αἰτναῖον μέγιστον κάνθαρον,
κἄπειτα τοῦτον ἵπποκομεῖν μ' ἠνάγκασεν,
καὐτὸς καταψῶν αὐτὸν ὥσπερ πωλίον,
„ὦ Πηγάσειον,” Φησὶ, „γενναῖον πτερὸν
ὅπως πετήσει μ' εὐθὺ τοῦ Διὸς λαβών.”
ἀλλ' ὅ τι ποιεῖ τηδὶ διακύψας ὀφρομαι.*

Iamque per rimam ostii introspicit servus quid tandem intus faciat dominus vesanus. „Eheu” exclamat,

*οἱμοὶ τάλας· ἴτε δεῦρο δεῦρ', ὦ γείτονες·
ὁ δεσπότης γάρ μου μετέωρος αἶρεται
ἱππηδὸν ἐς τὸν ἄέρ' ἐπὶ τοῦ κανθάρου.*

Trygaeus sublimis fertur, dum scitissimis verbis animal, quod ei pro equo est, cohortatur atque incitat. Vs. 126 autem filiae perterritae, quae verbis Euripideis eum inter-

rogat quo vehiculo iter sit perfecturus, respondet:

πτηνὸς πορεύσει πῶλος· οὐ ναυσθλώσομαι.

Fil. „Pegaso igitur utere”.

Tr. ἀλλ’ ὦ μέλ’ ἄν μοι σιτίων διπλῶν ἔδει.
νῦν δ’ ἄττ’ ἄν αὐτὸς καταφάγω τὰ σιτία,
τούτοις τοῖς αὐτοῖς τοῦτον χορτάσω.

Filia metu liberata. Trygaeus iter pergit, cantharum denuo versiculis tragicis stimulans:

Vs. 154: ἀλλ’ ἄγε, Πήγασε, χῶρει χαίρων,
χρυσοχαλίνων πάταγον ψαλίων
διακινήσας Φαιδροῖς ὦσιν. cet.

Cum in coelum perventum est, a Mercurio qui ostiarii vice fungitur interrogatur: *τουτὶ τί ἐστὶ τὸ κακόν;* cui graviter respondet Trygaeus: *ἵπποκάνθαρος*. Hoc verbo novus Pegasus exauctoratur, sub Iovis solio posthac, si credere fas est, fulmina ministraturus (vs. 723).

Nobis autem in hac commentatione de equo non multa addenda supersunt; duae sufficiunt observatiunculae.

Ran. vs. 929. Euripides verba Aeschyli vocat: *ἵπποκρημνα*, quod mirificum adiectivum optime reddi videtur nostro: „hoogdravend”.

Av. vs. 925. mendicus poeta cantat:

ἀλλὰ τις ὠκεῖα Μουσῶν φάτις (conditae urbis scil.)
οἷάπερ ἵππων ἀμαρυγὰ totam terram pervagatur.

Ap̄te cum his verbis comparari possunt versus quos Lacones cantant Lys. vs. 1307:

ᾗ δὲ πῶλοι τὰι κόραι
 παρ τὸν Εὐρώταν
 ἀμπάλλοντι πυκνὰ ποδοῖν
 ἀγκονίωαι.

Cf. Autocratis fr. I.

ASINI.

In lepidο episodio, quo poeta festive Homeri Cyclopeam imitatur, senex, alter οὔτις, sub ventre asini latitans e domo effugere studet, at filius eum conspiciens exclamat Vesp. vs. 188:

ὥστ' ἔμοι γ' ἰνδάλλεται
 ὁμοιότατος κλητῆρος εἶναι πωλίῳ.

poeta festive ludit vocabulo κλητῆρ, quod cum asellum tum testem significat.

Vs. 1306 servus narrat herum suum sui dissimillimum derepente esse factum; nam cum hactenus tristibus et severis esset moribus homo truculentus et morosus a iocis alienissimus, nunc inter pocula

ἐνήλλετ' ἐσκίρτα 'πεπόρδει κατεγέλα
 ὥσπερ καχρύων δνίδιον ἠύωχημένον.

Quae comparatio sine dubio magnos cachinnos spectatorum movit, cum iis in mente haereret splendida illa Homeri imago:

ὥς δ' ὅτε τις στατὸς ἵππος cet. (Il. VI. 506).

Callide poeta, cum non heroem sed senem rusticum

describeret, equo feroci substituit asellum lascivientem. Eadem autem comparatione etiam convivas usos esse ad senem vino madidum deridendum ex sequentibus servi verbis apparet:

εἴτ' αὐτὸν ὥς εἶδ', ἤκασεν Λυσίστρατος·
 „ἔοικας, ὦ πρεσβῦτα, νεοπλούτῳ τρυγί
 κλητῆρί τ' εἰς ἀχυρμὸν ἀποδεδρακότι,”

asello qui in palearum acervum aufugit.

Ran. vs. 158. Dionyso roganti: οὔτοι δὲ δὴ τίνες εἰσίν;
 Hercules respondet: οἱ μεμνημένοι. Tum servus Xanthias impedimentis oneratus queritur:

νῆ τὸν Δί' ἐγὼ γοῦν ὄνος ἄγων μυστήρια.

Mehercle, ego certe asellus esse mihi videor, cui mystarum supellex est imposita.

OVES, AGNI, ARIES.

Lys. vs. 84. mulier Laconica, cuius firma membra ceterae, quas Lysistrata congregavit, mulieres mirabundae palpantur, vociferatur:

ἄπερ ἱερεῖόν τοί μ' ὑποψαλάσσετε,

quasi hostiam me manibus contrectatis.

Plut. vs. 922 vir iustus sycophantam aliquem rogat:

ἐκεῖνο δ' οὐ βούλοι' ἄν, ἡσυχίαν ἔχων
 ζῆν ἀργός;

cui indignabundus ille respondet:

ἀλλὰ προβατίου βίον λέγεις,
εἰ μὴ φανεῖται διατριβὴ τις τῷ βίῳ.

Nos: *als een redeloos dier.*

Nempe, ut est apud Cratinum:

ὁ ἡλίθιος ὥσπερ πρόβατον „βῆ βῆ” λέγων βαδίζει. (fr. 43.)

Vesp. vs. 572. Senex, qui legem iudiciariam defendit et heliastarum vitam beatam summis laudibus extollit, inducit reum aliquem post flebilem perorationem parvulos suos liberos in suggestum ascendere iubentem et iudices veluti deos ita precantem:

τῆς εὐθύνης μ' ἀπολύσον,
εἰ μὲν χαίρεις ἀρνὸς Φωνῇ, παιδὸς Φωνὴν ἐλεήσας ⁽¹⁾.
εἰ δ' αὖ τοῖς χοιριδίοις χαίρω, θυγατρὸς Φωνῇ με πιθέσθαι.

Pac. vs. 935 chorus dicit: Ovis nobis est mactanda,

ὥστ' ἐσόμεθ' ἀλλήλοισιν ἄμνοι τοὺς τρόπους.

Cf. Hermippi fr. 3:

τὴν μὲν διάλεκτον καὶ τὸ πρόσωπον ἀμνίου
ἔχειν δοκεῖς, τὰ δ' ἔνδον οὐδὲν διαφέρεις
δράκοντος.

Lys. vs. 309 alius alium senem excitat:

ἐς τὴν θύραν κρηθδὸν ἐμπέσωμεν.

Sic *aries*, *stormram*, vocatur machina bellica et *rameien*, *arietare*, dicuntur qui eam portae admovent, omnesque

¹⁾ Sic pro *ἐλεήσας* scripsi et in praecedenti versu supplevi μ'. Alii aliter vulgatam manifesto corruptam emendare studuerunt.

qui impetu violento incursantes aditum interclusum perfringere conantur.

Initio fabulae Vesparum veluti lanx quaedam satura comparationum ex animalium vita petitarum nobis offertur. Inde a primis verbis fabulae poeta deridendum nobis propinat hominem, quem omnium mortalium pessime oderat nec umquam missum facere potuit aut voluit, Cleonem dico. Iocorum aculeatorum materiem ei prae-buisse videtur Homeri de Protei gregibus narratio. (Odys. IV. vs. 442.)

Mirificum insomnium suum servus collegae hisce verbis narrat:

ἔδοξέ μοι περὶ πρῶτον ὕπνον ἐν τῇ πυκνῇ
ἐκκλησιάζειν πρόβατα συγκαθήμενα,
βακτηρίας ἔχοντα καὶ τριβώνια·
κάπειτα τούτοις τοῖς προβάτοισι μούδοκει
δημηγορεῖν Φάλαйна πανδοκεύτρια,
ἔχουσα Φωνὴν ἐμπεπρημένης ὕδς.

Unusquisque intellegit poetam, sicut saepe, hic quoque alludere ad taetrum corii odorem, quo Cleonis officinae oppletæ erant, quem ipsius quoque vestimentis nonnumquam inhaesisse credibile est, est enim tenacissimus. Simul ridetur forma et habitus viri, qui verum et rectum magis quam vitae cultioris veneres et lenocinia curasse et urbis suae quam urbanitatis amantior fuisse videtur; ridetur vox eius fortis et facundia impetuosa, quae spretis elegantibus torrentis instar rapido cursu ferebatur.

παῦε παῦε, μὴ λέγε.

ὄζει κάκιστον τοῦνύπνιον βύρσης σαπρᾶς.

alter respondet.

Ut imaginem foediorum etiam redderet, poeta usus est dictione ludicra et subabsurda *φάλαйна πανδοκείτρια*: *een vischwijs van een walvisch*. Cum verbis *Φωνήν ἐμπεπρημένης ὄος* compara nostra: *hij schreeuwt als een mager varken, als een varken dat gekeeld wordt*.

A P E R.

In paean, quem Lacones cantant Lys. vs. 1254, legimus haec:

ἀμὲ δ' αὖ Λεωνίδα
 ἄγεν ἄπερ τῶς κάπρως
 θάγοντας, οἷῶ, τὸν ὀδόντα.

Cf. lepidissimum chori canticum in fabula Ranarum, in quo summo artificio Aeschyli sublimem ac dithyrambicum stylum, Euripidis autem subtilem ac elegantem dictionem imitatur ac invicem comparat noster.

Vs. 814 de Aeschilo dicitur:

ἥ που δεινὸν ἐριβρεμέτας χόλον ἔνδοθεν ἔξει,
 ἡνίκ' ἂν ὀξυλάλον παρίδῃ θήγοντος ὀδόντα
 ἀντιτέχνου. cet.

Terribilem, credo, in praecordiis iram vehementer fremens fovebit, cum adversarium viderit loquacem dentem exacuentem.

HYSTRIX.

In parabasi Pacis poeta, quo suum ipsius ingenium commendet spectatoribus, narrat quam inflato artificioso

insulso loquendi genere aliquando usi fuerint alii comici.
Servum clamitantem inducebant in scenam,

ἴν' ὁ σύνδουλος σκώψας αὐτοῦ τὰς πληγὰς εἶτ' ἀνέροιτο
„ὦ κακὸδαιμον, τί τὸ δέρμ' ἔπαθες; μῶν ὑστρίχης εἰσέβαλὲν σοι
ἐς τὰς πλευρὰς πολλῇ στρατιᾷ κἀδενδροτόμησε τὸ νῶτον;”

Frigidi ioci ansam praebuit vocabulum ambiguum ὑστρίχης, quod et flagellum significat et animal aculeis undique horrens, quod novimus omnes. Iure autem noster deridet dictionem obscuram et ampullatam, qua ex scutica fit animal muribus infestum, hoc autem derepente mutatur in hostem bellicosum, qui multis copiis miselli servuli tergum invadere et cuncta ibi urere atque secare dicitur. Tumide haec dicta, absurde, parum eleganter; quamquam ne ipsum quidem Aristophanem ab huiusmodi facetiis inficetis abstinuisse facili negotio demonstrari potest. Sed non nostri id est argumenti.

SIMIAE.

Estne aliud animal in toto orbe terrarum tam aptum, ne dicam dignum, quod cōparetur cum homine? Immo vero interdum appellatur homo (*orang oetang*). Omni tempore haec similitudo displicuit mortalibus, qui haud libenter illius partis naturae suae, quae est bestiarum, admonentur. Si simiam quis appellat hominem, strenue ei male dicit.

Videamus qua ratione noster utatur simia ad ridendum, quos rideri vult.

Cum in fabula Acharnensium Boeotus mercator pro mercibus suis invicem aliquid rogat, quod Athenis quidem sit, in Boeotia autem non sit, vs. 904 Dicaeopolidi felix in mentem venit inventum:

ἐγὼ δὲ τοῖνυν συκοφάντην ἔξαγε
ὥσπερ κέραμον ἐνδησάμενος.

Boeotus eius consilium his verbis approbat:

νεὶ τῷ θιῶ,
λάβοιμι μεντὰν κέρδος ἀγαγὼν καὶ πολὺ,
ᾧ περ πίθακον ἀλιτρίας πολλᾶς πλέων.

Ita me di ament, multum lucrum faciam, si hoc taetrum animal hominibus ostenderim. cf. Ach. vs. 120. Archil. fr. 89.

Eq. vs. 887 frustratus Paphlago, cum botularius cal-
lidis blandimentis morosi domini favorem captat, queritur:

οἴμοι τάλας, οἷοις πιθηκισμοῖς με περιελαύνεις.

„Simiae artificiis me circumvenis.” Pro περιελαύνεις legere malim περιελαύνει. Verbi persona sic mutata se ipsum alloquitur, si adversarium enim allocutus esset, non incepisset, credo, verbis οἴμοι τάλας sed potius convicio aliquo.

Μιὰρὸς ἀλώπηξ ὅσον ἐπιθήμιζέ μοι.

his verbis Thesm. vs. 1131 Scytha Euripidi, qui socerum liberare studet, conviciatur.

Cum in fabula Pacis vates Hierocles in scenam prodit, statim nimirum nobis suas comparationes ex animalium

vita petitas obtrudit. Vs. 1063 eos, qui pacem facere conantur, hisce tumidis verbis alloquitur:

ὦ μέλεοι θνητοὶ καὶ νήπιοι.

ἐς κεφαλὴν σοι Trygaeus conviciatur.

Alter autem, tamquam nihil audiverit, pergit:

οἵτινες ἀφραδίῃσι θεῶν νόον οὐκ αἰῶντες
συνθήκας πεποίησθ' ἄνδρες χαροποῖσι πιθήκοις.

αἰβοιβοῖ Trygaeus tum non potest quin exclamet.

τί γελᾷς; Hierocles rogat. Tr. ἦσθην χαροποῖσι πιθήκοις.

Hic. καὶ κέπφοι τρήρωνες ἄλωπεκιδεῦσι πέπεισθε,
ὦν δόλιαι ψυχαί, δόλιαι φρένες.

Eccles. vs. 1072 iuvenis, quem anus taeterrima arripit ut eum secundum legem nuper a mulieribus latam cogat secum concumbere, terrore exanimatus exclamat:

πότερον πιθηκος ἀνάπλεως ψιμυθίου
ἢ γράυς ἀνεστηκυῖα παρὰ τῶν πλειόνων;

Utrum cerussae plena simia, an anus ex Orco huc reversa?

LEONES.

Postquam chorus sin fabula Ranarum Euripidem cum apro comparavit, eius ferocem adversarium vs. 821 confert cum horrendo leone, qui comas hirsutas erigens supercilium contrahens ira fervidus minaciter rugit.

φρίξας δ' αὐτοκόμου λοφιάς λασιαύχενα χαίτην,
 δεινὸν ἐπισκύνιον ξυνάγων βρυχώμενος ἥσει
 ῥήματα γομφοπαγῇ πινακηδὸν ἀποσπῶν
 γηγενεῖ φυσήματι. (¹)

Rugiens emittet verba compaginata, quae tamquam tabulata navis, quam procella diffringit, giganteo spiritu e pectore evellit.

Vs. 1431 Aeschylus ipse alium, Alcibiadem dico, cum leone comparat; cum enim Dionysus eum rogat quae sit eius sententia de hoc viro, qui magnum quidem ingenium habeat, sed idem rei publicae periculosum, respondet:

μάλιστα μὲνλέοντα μὴ 'ν πόλει τρέφειν,
 ἦν δ' ἐκτραφῇ τις, τοῖς τρόποις ὑπηρετεῖν.

Cum Mnesilochus in fabula Thesmophoriazuserum muliebri habitu indutus clam in coetum mulierum irrepsit, ac in oratione, qua generum Euripidem defendit, omnia harum vitia enumerat, hoc quoque habet, quod iis exprobrat: (vs. 502)

„Sunt feminae mehercle, quae coniugi dicentes se pariturire, infantem emunt, quod in olla occultant, ore favo obturato. Cum autem iis tempus opportunum videtur, infantem promunt,

εἴθ' ἢ μιαρὰ γραῦς, ἣ 'φερὲν τὸ παιδίον,
 θεῖ μειδιῶσα πρὸς τὸν ἄνδρα καὶ λέγει:
 „λέων λέων σοι γέγονεν, αὐτέκμαγμα σὸν.”

(¹) Hic leonem non aprum designari indicant voces: χαίτην, ἐπισκύνιον, βρυχώμενος, quae solum recte se habent, si de leone dicuntur.

Cf. Hom. II. XVII, 137:

ὥς τίς τε λέων σθένει βλεμεαίνει,
 πᾶν δὲ τ' ἐπισκύνιον κάτω ἔλκεται ὅσσε καλύπτων.

Nos dicimus: *een beer van een jongen.*

In episodio iam supra a me commemorato in fabula Equitum, in quo comicus stylum oraculis proprium ridicule imitatur, Cleon vs. 1037 se ipsum designans profatur:

ἔστι γυνή, τέξει δὲ λέονθ' ἱεραῖς ἐν Ἀθήναις,
ὃς περὶ τοῦ δήμου πολλοῖς κώνωψι μαχεῖται.

qui pro populo contra multos culices pugnabit.

A V E S.

Quoniam haec animalia poetae materiem praeberunt totius fabulae faciendae, est aequum comparationes ex avium vita petitas, quae in hac fabula, Avium dico, occurrunt, primas a nobis tractari.

Vs. 165 Pithetaerus regi epopi suadet:

μὴ περιπέτεσθε πανταχῇ κεχηγότες·
ὥς τοῦτ' ἄτιμον τοῦργον ἐστίν· αὐτίκα
ἐκεῖ παρ' ἡμῖν τοὺς πετομένους ἦν ἔργη
„τίς ὄρνις οὗτος;” ὁ Τελέας ἐρεῖ ταδί·
„ἄνθρωπος ὄρνις ἀστάθμητος πετόμενος
ἀτέκμαρτος, οὐδὲν οὐδέποτ' ἐν ταύτῳ μένων.”

Vs. 167 et 168 misere sunt corrupti. Coniicere autem licet Teleam illum non esse derisorem sed ipsum derideri, ita ut versus sequentes ad eum sint referendi:

„Homo volucer instabilis huc illuc volitans inconsideratus, numquam in eodem permanens.”

Compara Pluti vs. 574, ubi Penia dicit:

φλυαρεῖς καὶ πτερυγίζεις.

Nugas agis, alis quidem vehementer strepis sed nihil efficis.

Cum post pulcherrimam epopis monodiam, qua cives suos convocat, unus ac alter avis advolat, poeta occasionem amplectitur ut aliquot homines sibi invisos paulisper pungat.

Vs. 280 alter epops in scenam prodit sed hic plumis spoliatus, quo viso Pithetaerus rogat:

τί τὸ τέρας τουτί ποτ' ἐστίν; οὐδ' σὺ μόνος ἄρ' ἦσθ' ἔποψ,
ἀλλὰ χοῦτος ἕτερος;

cui Epops respondet: ἀλλ' οὗτος μὲν ἐστὶ Φιλοκλέους
ἐξ ἔποπος, ἐγὼ δὲ τούτου πάππος, ὥσπερ εἰ λέγοις
Ἰππόνικος Καλλίου καὶ Ἰππονίκου Καλλίας.

Pith. Καλλίας ἄρ' οὗτος οὔρνις ἐστίν' ὥς πτερορρουεῖ.

Ep. ἄτε γὰρ ὦν γενναῖος ὑπὸ τῶν συκοφαντῶν τίλλεται,
αἳ τε θήλειαι πρόσεκτίλλουσιν αὐτοῦ τὰ πτερά.

Multa viri docti disputaverunt de altero illo epope. Quaestio mihi videtur non adeo ad unguem esse rescanda. Epops Philoclis nimirum est epops, qui occurrit in huius poetae fabula Pandionide, „huius epopis filius”, inquit, „est hicce, ego autem antiquissimus sum epops (nos dicemus: *de oerhop*) huiusce ergo sum avus.” Merus est jocus, nihil aliud.

Occasio nunc pulchrior est quam ut poeta neglegeret etiam Cleonymum salutare, veterem amicum. Cum enim vs. 287 avis alia apparet, Pithetaerus exclamat:

ὦ Πόσειδον, ἕτερος αὖ τις βαπτὸς ὄρνις οὗτοςί.
τίς ὀνομάζεται ποθ' οὗτος; Ep. οὗτοςὶ κατωφαγᾶς.

Pith. ἐστὶ γὰρ κατωφαγᾶς τις ἄλλος ἢ Κλεώνυμος;

Tum Euelpides iocatur:

πῶς ἂν οὖν Κλεώνυμος γ' ὦν οὐκ ἀπέβαλε τὸν λόφον;

Non sine gaudio nunc leges vs. 801 sq. Dum chorus cantabat, duo homines quam optime potuerunt in aves sunt mutati. Alter alteri dicit cui avi sit similis. Primus Pithetaerus ridens dicit:

ταυτὶ τοιαυτὶ μὰ Δι' ἐγὼ μὲν πρᾶγμα πω
γελοιότερον οὐκ εἶδον οὐδεπώποτε.

Eu. ἐπὶ τῷ γελαῖ; Pith. ἐπὶ τοῖσι σοῖς ὠκυπτέροις.
οἷσθ' ὃ μάλιστα ἔοικας ἐπτερωμένος;
εἰς εὐτέλειαν χηνὶ συγγεγραμμένῳ.

Eu. σὺ δὲ κοφίχῳ γε σκάφιον ἀποτετιλμένῳ.

Pith. Scisne cui avi maxime similis sis? Anseri, quem puer rudi arte in pariete adumbravit.

At tu merulae calvae, respondet alter.

σκάφιον genus erat comas gerendi. Nos dicere possemus:
En jij lijkt wel een merel met een kale knikker.

Av. vs. 1290 homines aliquot, qui cognominibus ex avium generibus desumptis erant ornati, poetae ansam prae-buerunt ad ornandum episodium fabulae suae. Sublimi urbe Nephelococcygia condita, terrae incola quidam avibus nuntiat omnes homines amore ingenti erga aves incensos esse. Quippe

ὠρνιθομάνουν δ' οὕτω περιφανῶς ὥστε καὶ
πολλοῖσιν ὀρνίθων ὀνόματ' ἦν κείμενα,
πέρδιξ μὲν εἰς κάπηλος ὠνομάζετο
χωλὸς, Μενίπῳ δ' ἦν χελιδὼν τοῦνομα,
'Οπουντίῳ δ' ὀφθαλμόν οὐκ ἔχων κόραξ,
κορυδοὺς Φίλοκλέει, χηναλώπηξ Θεογένει,

Ἴβις Λυκούργῳ, Χαιρέφῳντι νυκτερίς,
 Συρακοσίῳ δὲ κίττα· Μειδίας δ' ἐκεῖ
 ὄρνυξ ἐκαλεῖτο· καὶ γὰρ ἤκειν ὄρνυγι
 ὑπὸ στυφοκόπου τὴν κεφαλὴν πεπληγμένῳ.

Alii alia de hisce hominibus perhibent. Quae scholiasta annotat partim utilia partim inepta sunt.

Narrabo, quae mihi verisimillima esse videntur. Caupo igitur quidam propter ingressum *πέρδιξ* vocabatur. Menippus hirundo appellabatur ad barbarum eius modum loquendi deridendum. (Vide vs. 1681 ubi Poseidon de Triballorum inculto deo dicit :

μὰ τὸν Δί' οὐχ οὗτός γε παραδοῦναι λέγει,
 εἰ μὴ βατίζει γ' ὥσπερ αἱ χελιδόνες.)

Opuntius sycophanta altero oculo privatus propter rapacitatem suam vocabatur luscus corvus. Philocles autem tragicus erat poeta, sed cur alauda (vel qualiscunque avis *κορυδός* fuerit) a comico vocetur ignoramus. Avis illa male cantasse videtur, quod efficias ex proverbio: *ἐν ἀμούσοις καὶ κορυδὸς φλέγεται*. Ut eius tragoedias perstringat igitur, noster hoc cognomine Philoclem donat. Etenim credo Aristophanem nonnulla horum cognominum ex suo ingenio expromsisse, alia autem in ore vulgi fuisse. Propter clamorem suum rabula Theagenes anser dicitur. Lycurgus autem ob magnificas Aegyptiacas vestes ibis vocatur, ac Socratis discipulus Chaerephon propter oris pallorem vesperilio. (cf. Av. vs. 1564.)

Loquax Syracosius picam prope aequiparat, Midias vero ille, qui coturnices ludendi causa alit, ipse quidem coturnici similis est, cuius caput ὑπ' ὀρνυγοκόπου sit

ictum. Sine dubio huius hominis stupida facies his verbis traducitur.

Cum comparationes ex avium vita petitas, quae occurrunt in fabula Avium, tractaverimus iam omnes, transire possumus ad metaphoras ex avium vita petitas in aliis poetae fabulis. Quarum pleraeque cum sint petitae ex vita gallorum, hos primos adibimus.

GALLI AC GALLINAE.

Ex certaminibus, quae Athenienses, sicut nunc adhuc complures gentes solent, instituebant inter gallos vel coturnices, desumpta est metaphora, quae occurrit Eq. vs 495.

Chorus equitum botularium Cleonem in senatu aggressurum ita instigat:

μέμνησθ' οὖν

δάκνειν, διαβάλλειν, τοὺς λόφους κατεσθίειν,
χῶπως τὰ κάλλαι' ἀποφαγῶν ἤξεις πάλιν.

Memento iam ut mordeas, prosternas, cristas rodas, palaribus devoratis huc redeas.

Vs. 1339 Demo, qui ex debili sene rursus in strenuum iuvenem mutatus est, dicitur: antea si, quis tibi pulchris aliquibus verbis adularetur, ἀνωρτάλιζες, superbiebas tamquam pullus gallus, qui volare conans alis strepit Verbum, quod poeta deinde addit: κἀκερουτιάς, quod in usu est de cervis, qui cornua sua superbe gerunt, hic mihi non valde placet, quia sic duae imagines confunduntur, quod bono poetae est cavendum.

Nub. vs. 1424 frugi filius Phidippides ridiculum exemplum dat bonorum praeceptorum, quae a Socrate accepit. Praedicat enim: „Nonne mihi licet

θεῖναι νόμον τοῖς υἱέσιν τοὺς πατέρας ἀντιτύπτειν;

Nempe

σκέψαι δὲ τοὺς ἀλεκτρυόνας καὶ τᾶλλα τὰ βοτὰ ταυτί,
ὥς τοὺς πατέρας ἀμύνεται.”

Notum est pleraque animalia, cum semel adoleverint, parentes suos non amplius agnoscere, neque parentes liberos. Fieri igitur potest ut filius patrem male mulcet.

Vide quoque Av. vs. 1337, ubi lepide filius parricida introducitur, qui avis fieri vult ideo ut patrem occidere possit.

„Cum tres squamas, quas fallax collega mihi pro obolis dederat, exspuerem”, Philocleon narrat Vesp. vs. 794 „ac eum in ius trahere vellem,

ἀλεκτρυόνας μ’ ἔφασκε κοιλίαν ἔχειν
ταχὺ γοῦν καθέψεις τᾶργύριον, ἧ δ’ ὅς γε λῶν.

Eodem sensu nos dicimus: *hij heeft een struisvogelmaag.*

Cum in fab. Vesparum servus senem exsultantem compescere conatur, hic minatur vs. 1490:

πτήσσει Φρύνιχος ὥς τις ἀλέκτωρ.

Ad haec scholiasta annotat:

παροιμία ἐπὶ τῶν κακόν τι πασχόντων, ἀπὸ Φρυνίχου τοῦ

τραγικοῦ, δὲν Ἀθηναῖοι χιλίαις ἐξημίωσαν ἄλλωσιν Μιλήτου
τραγωδήσαντα.

ἀλέκτωρ hic est gallus ab adversario in certamine de-
victus

Ex fragmento 237:

ὦδὲν μέγιστον τέτοκεν ὡς ἀλεκτρυνών.

discere possumus vocem ἀλεκτρυνών etiam usurpari pro
gallina nec solum pro gallo. Cf. quoque Cratini fr. 108
fabulae Nemeseos:

Λήδα, σὸν ἔργον· δεῖ σ' ὅπως εὐσχήμονος
ἀλεκτρυνόνοσ μηδὲν διοίσεις τοὺς τρόπους,
ἐπὶ τῷδ' ἐπώζουσ', ὡς ἂν ἐκλέψῃς καλὸν
ἡμῖν τι καὶ θαυμαστὸν ἐκ τοῦδ' ὄρνεον.

videtur Cratinus quoque finxisse ovum a Nemesei partum
ab Leda exclusum esse (Kock).

Gallis accedat mirus ille Aeschyli ἱππαλεκτρυνών, qui
σημεῖον ἐν ταῖς ναυσὶν ἐνεγέγραπτο (¹). Vide Ran. vs. 932.
Rarum hoc animal nostro valde ludicrum visum est.
Nempe non solum loco nuper laudato id in ridiculum
detorquet, sed etiam Pac. vs. 1177, ubi chorus dicit:
„Odi illum iactatorem centurionem, qui domi superbit,
in proelio autem primus omnium fugit

ὥσπερ ξουθὸς ἱππαλεκτρυνών

τοὺς λόφους σείων.

(¹) Cum equus ac gallus cervicem habeant subsimili modo curvatam,
eorum corpora apte una imagine coniungi possunt ita ut corpus sit equi,
caput ac cervix galli.

Av. vs. 800 de novo homine Diitrephe dicitur:

ἡρέθη φύλαρχος, εἴθ' ἱππαρχος, εἴτ' ἐξ οὐδενὸς
μεγάλα πράττει κάστ'ι νυνὶ ξουθὸς ἱππαλεκτρύων.

Fortasse idem est ac taxiarchus ille, qui in fabula
Pacis perstringitur quidem, sed non nominatur.

VARIAE ALIAE AVES.

Cum in fabula Vesparum unus ferocium illorum helias-
tarum filio suo, qui digito promovet lucernae ellychnium,
alapam infligit, hic vs. 256 indignabundus minatur:

εἰ νῆ Δί' αὖθις κονδύλοις νουβητήσεθ' ἡμᾶς,
ἀποσβέσαντες τοὺς λύχνους ἄπιμεν οἴκαδ' αὐτοί·
κάπειτ' ἴσως ἐν τῷ σκότῳ τουτοῦ στερηθεῖς
τὸν πηλὸν ὥσπερ ἀτταγαῶς τυρβάσεις βαδίζων.

Hac lucerna carens in tenebris oberrans tamquam attagen
lutum turbabis.

Ut saepius facit in illis digressionibus, in quibus quam
maxime elucet lasciviens eius ingenium, sic in fine quoque
parabaseos Pacis poeta occasionem amplectitur indulgendi
odio, quod exercuit contra pumilionum genus *καρκινιτῶν*.
Vs. 781 Musam hoc modo orat: Mecum choros exerce,

ἦν δὲ σε Καρκίνος ἐλθὼν
ἀντιβολῇ μετὰ τῶν παίδων χορεῦσαι,
μήθ' ὑπάκουε μήτ' ἔλ-
θης ξυνέριθος αὐτοῖς,
ἄλλα νόμιζε πάντας
ὀρτυγας οἰκογενεῖς, γυλιαύχενας ὀρχηστὰς
νανοφυεῖς, σφυράδων ἀποκνίσματα, μηχανοδίφας.

Si autem Carcinus venerit, orans ut secum ac eius filiis choreas instituas, ne obtemperes nec venias adiutrix illis, sed puta omnes esse coturnices domesticas, saltatores brevicervicos, statura nannos, caprinorum stercoreum ramenta, machinarum inventores.

„Omnia iam facerem”, Philocleon Vesp. vs. 349 dicit,
„si ex hoc carcere effugere possem,

οὕτω κιτῶ διὰ τῶν σανίδων μετὰ χοιρίνης περιελθεῖν.

Ad explicandum verbum κιτῶ scholiasta haec annotat:
εἶρηται δ' ἐκ τοῦ ὀρνέου κίττης, ὅπερ, ἐπιθυμητικῶς ἔχον
τῶν ἀκροδρύων ταχέως δυσαρρεστεῖται, ἐξ ὧν δ' ἂν ἐσθιοί, καὶ
πάλιν ἐτέρων ἐπιθυμεῖ.

In rixa Dicaeopolidis ac Lamachi hic rogat Ach. vs 598:

τίς γὰρ εἶ;

cui alter respondet :

ὅστις; πολίτης χρηστὸς, οὐ σπουδαρχίδης,
σύ δ' ἐξ ὅτου περ ὁ πόλεμος μισθαρχίδης.

Lamacho se defendente: ἐχειροτόνησαν γὰρ με, Dicaeopolis
contemptim respondet: κόκκυγές γε τρεῖς. Tres scilicet
garruli ac leves rhetores. Cf. fr. 64 Platonis comici:

οὐχ ὀρᾶς ὅτι

ὁ μὲν Λέαγρος, Γλαύκωνος ὦν μεγάλου γένους,
ἄβελτεροκόκκυξ ἡλίθιος περιέρχεται;

Bekk. anekd. 27, 24 ἄβελτεροκόκκυξ: ἄβέλτερος καὶ κενός,
κόκκυγα λέγουσι τὸν κενὸν καὶ κοῦφον.

Eandem ob causam avium urbs vocatur: Νεφέλοκυγία.

Cum in fabula Lysistratae mulieres in Acropoli obsideantur, una ac altera in urbem aufugere conatur. Astuta quaedam se parturire simulat ideoque galeam Minervae sub veste occultat, ut gravida esse videatur. Casside autem detecta, duci severae roganti:

τί δῆτα ταύτην εἶχες;

scite respondet vs. 758:

ἵνα μ' εἰ καταλάβοι

ὁ τόκος ἔτ' ἐν πόλει, τέκοιμ' ἐς τὴν κυνῆν

ἐσβᾶσα ταύτην, ὥσπερ αἱ περιστεραί.

Ut, si me occupasset partus adhuc in arce versantem, parerem in galeam illam ingressa, sicut columbae.

ὅτι ἐν κοιλώμασι τίκτουςιν, scholiasta annotat.

Plut. vs. 1010 anus ab amatore deserta queritur: „Cum adhuc pauper esset, mihi hic iuvenis omnibus modis adulabatur,

καὶ νῆ Δί' εἰ λυπούμενην αἰσθοιτό με

νηττάριον ἂν καὶ βᾶτιον (¹) ὑπεκορίζετο.

Cum Ach. vs. 60 legati revertentes a rege Persarum magnificis vestibus ornati in concionem Atheniensium introducuntur, praecone clamante:

οἱ πρέσβεις οἱ παρὰ βασιλέως,

Dicaeopolis simplex ille agricola Acharnensis indignabundus clamat:

ποίου βασιλέως; ἄχθομαι ᾗ πρέσβεσι

καὶ τοῖς ταῷσι τοῖς τ' ἀλαζονεύμασιν.

(¹) Quid sit βᾶτιον non patet, quapropter Bentleius substituit πᾶτιον.

Taedet me legatorum, illorum pavonum, illius fastus.

Quamquam Eq. vs. 956 non comparisonem continet proprie dictam, non tamen hinc alienus est.

Cum igitur seni Demo astutia adulantis botularii decepto persuasum sit ut huic se totum tradat, tamquam signum imperii ei anulum suum tradit. Tum (vs. 957) novum exemplum impudentiae Paphlagonis reperitur, pro Demi enim sigillo suum restituit, nempe:

λάρος κέχηνώς ἐπὶ πέτρας δημηγορῶν.

Imago sui ipsius: Mergus, qui magno hiatu in saxo concionatur.

Hic versus etiam exemplum praebet usus ἀπροσδοκίτου, quod vocatur. Etenim post verbum πέτρας expectarenius καθήμενος vel tale aliquid. Sed poeta lepide addit δημηγορῶν, ita ut praecedens quoque vocabulum πέτρας aliam significationem adipiscatur et tota imago maiores cachinnos moveat. Cf. Vesp. vs. 31 sq. ac Nub. vs. 591, ubi eodem cognomine λάρος Cleon a poeta designatur.

Miserum tibicinem Chaeridem, quem novimus ex fabula Acharnensium, ut pro merito laudet Pithetaerus, Av. vs. 859 corvum vocat capistratum:

*παῦσαι σὺ φουσῶν. Ἡράκλεις, τουτὶ τί ἦν;
τουτὶ μὰ Δί' ἐγὼ πολλὰ δὴ καὶ δεῖν' ἰδῶν
οὐπω κόρακ' εἶδον ἐμπεφορβειωμένον.*

Vesp. vs. 129 a servo narratur:

„Senex a filio vi domi retinebatur,

*ὁ δ' ὥσπερ εἰ κολοῖς αὐτῷ παττάλους
ἐνέκρουεν εἰς τὸν τοῖχον, εἴτ' ἐξήλλετο.*

Sine dubio poeta hic cornicem vult, qualem pueri cap-
tant ac decurtatis pennis domi alunt ut loqui discat.

In episodio illo iam saepius commemorato, ubi super-
stitiosos sui temporis homines et artem τῶν χρησμολόγων
facetissime deridet comicus, vs. 1020 a Cleone dicitur:
„Nisi canem fidelem tuum servaturus es, ἀπολεῖται,

πολλοὶ γὰρ μίσει σφε κατακρῶζουσι κολοιοί.

„Multi enim contra eum crocitant graculi odio incensi.”

Botulario paulo post asseverante eum vincendum esse
ἐν πεντεσυρίγγῳ ξύλῳ, in ligno quinque foraminibus
pertuso, Paphlago non deterritus pergit: (vs. 1051)

μὴ πείθου· φθονεραὶ γὰρ ἐπικρῶζουσι κορῶναι.

ἀλλ' ἱέρακα φίλει, μεμνημένος ἐν φρεσὶν ὥς σοι

ἦγαγε συνδήσας Λακεδαιμονίων κορακίους.

Alludit nimirum ad expugnationem Sphacteriae.

Lys. vs. 694 chorus mulierum conviciis senum exacer-
batus minatur:

ὥς εἰ καὶ μόνον κακῶς μ' ἐρεῖς, ὑπερχολῶ γὰρ,

ἀετὸν τίκτοντα κἀνθαρός σε μαιεύσομαι.

Sententia huius locutionis explicatur Pacis versu 129 sq.:

ἐν τοῖσιν Αἰσώπου λόγοις ἐξηυρέθη (scarabaeus scil.)

μόνος πετηνῶν ἐς θεοὺς ἀφιγμένος.

ἦλθεν κατ' ἔχθραν ἀετοῦ πάλαι ποτὲ,

ὦ' ἐκκυλίνδων κἀντιτιμωρούμενος.

Seriem metaphorarum ex avium genere petitarum
concludam fragmento 94, quod haec verba continet:

ὁσφῦν δ' ἐξ ἄκρων διακίγκλισον ἥτε κίγκλος

ἄνδρὸς πρεσβύτου· τελέει (?) δ' ἀγαθὴν ἐπαοιδήν.

Hesychius annotat: Διακίγκλισον: διάσεισον. κίγκλος δὲ ὄρνεον ἢ σεισοπυγίς. Videntur hi versus responsum esse ab Amphiarao mulieri redditum. (Dindorf.)

Cf. fr. 1 Autocratis, quod totum laudamus, quoniam magnam similitudinem praebet cum Lys. vs. 1308 sq. quos supra commemoravimus.

οἷα παίζουσιν φίλαι
παρθένοι Λυδῶν κόραι,
κοῦφα πηδᾶσαι κόμαν,
κἀνακρούουσαι χεροῖν,
Ἐφεσίαν παρ' Ἀρτεμιν,
καλλίσταν, καὶ τοῖν ἰσχύοιν
τὸ μὲν κάτω τὸ δ' αὔ
εἰς ἄνω ἐξάιρουσα
οἷα κίγκλος ἄλλεται.

INSECTA.

Inter haec vespae nimirum longe plurimae occurrunt, quippe cum tota poetae fabula nomen ab istis ferocissimis bestiolis desumpserit. Probabile mihi videtur Hom. Il. XVI. vs. 259 poetae nostro cogitationem suppeditavisse, qua fabulam, quam in mente versavit contra Atheniensium iudiciorum insanum amorem, ut ita dicam, exstrueret et ornaret.

Felix ei et facetum venit in mentem inventum adaptandi choreutis aculeos vesparum. Ipsi senes iudices vs.

1070 causam explicant, cur hoc ornamento sint praediti :

εἴ τις ὑμῶν, ὦ θεαταί, τὴν ἐμὴν ἰδὼν φύσιν
εἶτα θαυμάζει μ' ὁρῶν μέσον διεσφηκωμένον,
ἥτις ἡμῶν ἢ 'πίνοια τῆσδε τῆς ἐγκεντρίδος,
ῥαδίως ἐγὼ διδάξω, κἂν ἄμουσος ᾖ τὸ πρῖν.

Attici enim sumus autochthones, viri fortes, qui hostes
barbaros fugavimus;

οἱ δ' ἔφευγον τὰς γνάθους καὶ τὰς ὀφρῦς κεντούμενοι.
ὥστε παρὰ τοῖς βαρβάροισι πανταχοῦ καὶ νῦν ἔτι
μηδὲν Ἀττικοῦ καλεῖσθαι σφηκὸς ἀνδρικώτερον.

deinde vs. 1101 ita pergunt:

πολλαχοῦ σκοποῦντες ἡμᾶς εἰς ἅπανθ' εὐρήσετε
τοὺς τρόπους καὶ τὴν δίκαιταν σφηξὶν ἐμφερεστάτους.
πρῶτα μὲν γὰρ οὐδὲν ἡμῶν ζῶον ἡρεθισμένον
μᾶλλον ὀξύθυμόν ἐστιν οὐδὲ δυσκολώτερον·
εἶτα τᾶλλ' ὅμοια πάντα σφηξὶ μηχανώμεθα.
συλλεγέντες γὰρ καθ' ἑσμούς, ὥσπερ εἰ τάνθρῆνια,
οἱ μὲν ἡμῶν οὐπὲρ ἄρχων, οἱ δὲ παρὰ τοὺς ἑνδεκα,
οἱ δ' ἐν τῷδεῖω δικάζουσ', οἱ δὲ πρὸς τοῖς τειχίοις,
ξυμβεβυσμένοι πυκνόν, νεύοντες εἰς τὴν γῆν, μόλις
ὥσπερ οἱ σκώληκες ⁽¹⁾ ἐν τοῖς κυττάροις κινούμενοι.

Nam per examina collecti, veluti crabrones in alveis,
partim apud archontem, partim apud undecimviros, partim

¹⁾ Cf. scitum Anaxilae fragmentum 33:

οἱ κόλακες εἰσι τῶν ἔχοντων σούσιας
σκώληκες· εἰς οὖν ἄκακον ἀνθρώπου τρόπον
εἰσδύς ἑλαστος ἐσθλεί καθήμενος,
ἕως ἂν ὥσπερ πυρὸν ἀποδείξῃ κενόν.
ἔπειθ' ὁ μὲν λέμμ' ἐστίν, ὁ δ' ἕτερον δάκνει.

in Odeo ius dicimus, alii etiam apud moenia, (quae haec moenia fuerint, incertum est,) arte conferti, in terram nutantes, tamquam vermes in cellulis vix nos commoventes.

ἔς τε τὴν ἄλλην δίαιταν ἔσμεν εὐπορώτατοι.
 πάντα γὰρ κεντοῦμεν ἄνδρα κάκπορίζομεν βίον.
 ἀλλὰ γὰρ κηφῆνες ἡμῖν εἰσὶν ἐγκαθήμενοι,
 οὐκ ἔχοντες κέντρον· οἳ μένοντες ἔνδον, τοῦ Φόρου
 τὸν πόνον κατεσθίουσιν, οὐ ταλαιπωρούμενοι·
 τοῦτο δ' ἔστ' ἀλγιστον ἡμῖν, ἣν τις ἀστράτευτος ὢν
 ἐκροφῇ τὸν μισθὸν ἡμῶν, τῆσδε τῆς χώρας ὕπερ
 μήτε κώπην μήτε λόγχην μήτε φλύκταιναν λαβών.
 ἀλλ' ἐμοὶ δοκεῖ τὸ λοιπὸν τῶν πολιτῶν ἔμβραχυν
 ὅστις ἂν μὴ ᾗ τὸ κέντρον, μὴ φέρειν τριώβολον.

Vides quam sit festiva pictura, quam lepida ac iocosa sed eadem quam mordax, e. c. cum poeta (vs. 1115) eos pungendo ab unoquoque victum quaerere dicit vel cum gloriantes facit (vs. 1105) nullum animal se ipsis iracundius ac morosius esse. Summa vero arte poeta comparisonem usque ad finem perduxit. Ipse is finis quam lepidus est et truculentos illos senes decens: „Ut meam sententiam quam brevissime dicam, censeo posthac quicumque civium aculeum non habeat, is ne triobolum accipiat.”

Paulo antequam chorus apparet Bdelycleon vs. 223 spectatorum animos hisce verbis servo Xanthiae dictis prae-
 monet ac intendit:

ἀλλ', ὦ πονηρέ, τὸ γένος ἣν τις ὀργίσῃ
 τὸ τῶν γερόντων, ἔσθ' ὅμοιον σφηκιᾷ.

ἔχουσι γὰρ καὶ κέντρον ἐκ τῆς ὁσφύος
ὀξύτατον, ᾧ κεντοῦσι, καὶ κεκραγότες
πηδῶσι καὶ βάλλουσιν ὥσπερ Φέψαλοι.

Xanthia respondente:

μὴ φροντίσης· ἐὰν ἐγὼ λίθους ἔχω,
πολλῶν δικαστῶν σφηκιὰν διασκεδῶ.

Streptitus pedum auditur, ecce apparent viginti quatuor senes, ad numeros versuum, quos rauca voce cantant, tripudiantes, torvis rugosis vultibus, labantibus macris cruribus. Solum verrunt enormi striata vespae parte posteriore, praelongo aculeo praedita.

Ut aequum est, choreutae per totam fabulam verbis utuntur suis partibus aptis. Vide vs. 403, ubi hoc cantico Bdelycleonem aggrediuntur:

εἰπέ μοι, τί μέλλομεν κινεῖν ἐκείνην τὴν χολήν,
ἥνπερ, ἥνικ' ἂν τις ἡμῶν ὀργίσῃ τὴν σφηκιάν;
νῦν ἐκεῖνο, νῦν ἐκεῖνο,
τοῦξύθυμον, ᾧ κολαζόμεσθα,
κέντρον ἐντέτατ' ὀξύ. ⁽¹⁾

Sosia vs. 420 exclamante:

Ἡράκλεις, καὶ κέντρ' ἔχουσιν. οὐχ ὀρᾶς, ὦ δέσποτα;

Bdelycleon respondet:

οἷς γ' ἀπώλεσαν Φίλιππον ἐν δίκῃ τὸν Γοργίου.

(1) Cum vespae sint insecta ὀπισθοκέντρα, opinio illorum virorum, qui putant choreutas pro aculeis penibus factitiis praeditos esse aequae est absurda ac inficeta et illepidi.

Cf Eupolidis nota verba de Pericle, quibus quidem non cum vespa sed cum ape comparatur:

μόνος τῶν ῥητόρων

τὸ κέντρον ἐγκατέλειπε τοῖς ἀκροωμένοις.

Plat. Phaed. 91. c. ὥσπερ μέλιττα τὸ κέντρον ἐγκαταλιπὼν οἰχέσσομαι.

Tum chorus aspere minatur :

καὶ σέ γ' αὐτίκ' ἐξολοῦμεν· ἀλλ' ἅπας ἐπίστρεφε
δεῦρο κ' αἰεὶ τὸ κέντρον εἶτ' ἐπ' αὐτὸν ἴεσο,
ξυσταλεις, εὐτακτος, ὀργῆς καὶ μένους ἐμπλημένος,
ὥς ἂν εὖ εἰδῇ τὸ λοιπὸν σμῆνος ⁽¹⁾ οἷον ὥργισεν.

Heliastarum asperum examen hic relinquere possumus
et transire ad alias fabulas, in quibus comparationes cum
vesparum genere inveniuntur.

Ach. vs. 864 Dicaeopolis malos tibicines, qui horrisono
cantu eius bilem movent, his verbis fugat :

παῦ' ἐς κόρακας, οἱ σφῆκες οὐκ ἀπὸ τῶν θυρῶν ; cet.

In certamine iusti ac iniusti oratoris in fabula Nubium
hic, choro rogante uter prior dicturus sit, vs. 940
respondet :

τούτῳ δώσω κᾶτ' ἐκ τούτων
ἂν ἂν λέξῃ
ῥηματίοισιν καινοῖς αὐτὸν
καὶ διανοίαις κατατοξεύσω.
τὸ τελευταῖον δ' ἦν ἀναγρύξῃ,
τὸ πρόσωπον ἅπαν καὶ τῷ φθαλμῷ
κεντούμενος ὥσπερ ὑπ' ἀνθρηνῶν
ὑπὸ τῶν γνωμῶν ἀπολεῖται.

Nonne pravi oratoris malignitas eximie hisce versibus
exprimitur? Probabile est poetae hos versus scribenti iam
sequentis anni dramatis argumentum obversatum fuisse.

Aristophanem senem vesparum suarum non oblitum

(1) Cf. Cratini fr. 2 :

οἷον σοφιστῶν σμῆνος ἀνεδιφῆσατε.

esse probant Lys. vs. 475 sq. Sunt verba chori mulierum senum choro dicta: „Bello abstinebo,”

ἦν μή τις ὥσπερ σφηκιᾶν βλίττη με κἀρεθίζῃ.

Plut. vs. 301 chorus in lascivo illo cantico, quo Cyclopem deridet, palum acutum, quo eius oculum perfossurus est, σφηκίσκον appellat:

ζητήσομεν τὸν Κύκλωπα

μέγαν λαβόντες ἡμμένον σφηκίσκον ἐκτυφλώσαι.

In eadem fabula Penia dicit vs. 562: „Apud Plutum podagrosi homines fiunt ac nimis pingues,

παρ' ἐμοὶ δ' ἰσχυροὶ καὶ σφηκῶδεις ⁽¹⁾ καὶ τοῖς ἐχθροῖς ἀνιστοί.

Chremylus contra lepide:

ἀπὸ τοῦ λιμοῦ γὰρ ἴσως αὐτοῖς τὸ σφηκῶδες σὺ πορίζεις.

Vesp. vs. 107 servus de Philocleone narrat:

ὑπὸ δυσκολίας δ' ἅπασι τιμῶν τὴν μακράν,

ὥσπερ μέλιττ' ἢ βομβυλίδς εἰσέρχεται,

ὑπὸ τοῖς ὄνυξι κηρὸν ἀναπεπλασμένος.

Morusus semper longam lineam (qua iudices indicabant reum condemnandum esse) ungue in tesseram suam ducit et tamquam apīs vel bombylius domum redit, unguibus cera sublitis.

Haec comparatio a poeta non est desumpta ex rebus, quas vidit sed ex re, quam scivit, ideoque animum nostrum minus ferit.

Obiter mihi observare liceat coryphaeum ut indicet

(¹) Compara Germanum; *wespentaille*.

aliquem magnam vim pecuniae furatum esse, Vesp. vs. 241, hisce verbis uti:

σίμβλον δὲ Φασι χρημάτων ἔχειν ἅπαντες αὐτόν.

Omnes dicunt alveare pecuniae cum habere.

VARIA ALIA INSECTA.

Ach. vs. 149. fallax ac enervatus legatus speciosis verbis confirmans regem Thraciae amicissimum esse populi Atheniensium, i. a. praedicat hoc:

*ὃ δ' ᾧμοσε σπένδων βοηθήσειν, ἔχων
στρατιὰν τοσάυτην ὥστ' Ἀθηναίους ἐρεῖν
„ἔσονται τὸ χρεῖμα παρνόπων προσέρχεται.”*

Quibus verbis auditis Dicaeopolis iram vix compescens mussitat:

*κάκιστ' ἀπολοίμην, εἴ τι τούτων πείθομαι
ᾧν εἶπας ἐνταυθὶ σὺ, πλὴν τῶν παρνόπων.*

Legato affirmante tantam manum sociorum venturam esse ut Athenienses exclamaturi sint: „Quale agmen locustarum”, Dicaeopolis ad illarum bestiarum voracitatem alludens ironice dicit: „Facile credo! Ingens agmen hominum famelicorum veluti locustarum superventurum esse, quod omnia nostra devoraturum sit. Ipse autem mox sentiet se non falsa profatum esse, cum ab istis rapacissimis homuncionibus allium sibi surreptum viderit.

Lysistratus (ita narratur Vesp. vs. 1310) in convivio senem comparavit cum asello, qui aufugit in palearum acervum,

ὁ δ' ἀνακραγὼν ἀντήκασ' αὐτὸν πάρνοπι
τὰ θρίᾳ τοῦ τρίβωνος ἀποβεβληκότι,
Σθενέλω τε τὰ σκευάρια διακεκαρμένῳ.

„Quid tu, paupelle? locustae similis es, quae folia amisit pallii vel Stheneli miseri histrionis, qui tragicam suam suppellectilem vendere coactus est.”

Prima comparatio praesertim scita est, praeclare enim reddit senis rusticam facetiam, quam Germani vocant: *Mutterwitz*.

„Urbs vobis condenda est,” Pithetaerus Av. vs. 185 contendit,

„ὥστ' ἄρξετ' ἀνθρώπων μὲν ὥσπερ παρνόπων.”

Nub. vs. 1355 Strepsiades queritur se filium suum non talem ex schola Socratis recepisse, qualem expectaverat.

„In coena aliquid ludere iussus,

εὐθέως ἀρχαῖον εἶν' ἔφασκε τὸ κιθαρίζειν
ᾄδειν τε πίνονθ' ὥσπερὶ κάχρυς γυναῖκ' ἀλοῦσαν.

Patrem haec narrantem filius torva voce interpellat:

οὐ γὰρ τότ' εὐθὺς χρῆν σ' ἄρα τύπτεσθαι τε καὶ πατεῖσθαι,
ᾄδειν κελεύονθ' ὥσπερὶ τέττιγας ἐστιῶντα;

Nonne verberari debebas, qui canere me iuberis, quasi cicadas coena exciperes, quae cibum non requirunt sed totum diem strident.

Nub. vs. 763 Socrates Strepsiadi imperat:

ἀποχάλα τὴν φροντίδ' ἐς τὸν ἄέρα,
λινόδετον ὥσπερ μηλολόνην τοῦ ποδός.

Laxatam dimitte cogitationem in aera, tamquam scarabaeum lino ex pede revinctum.

Thesm. vs. 1180 novum habemus exemplum urbani Scythae ingenii; admirationi suae erga puellam saltatricem hisce verbis indulget:

ὥς ἐλαπρός, ὥσπερ ψύλλο κατὰ τὸ κώδιο.

Satisne scitum est, immo Scythicum, facilem puellam assimilare pulici in lodice lascivienti?

In fabula Thesmophoriazusarum Euripides eiusque socer, postquam ante domum poetae Agathonis venerunt, eum ipsum adspiciunt ἐκκυκλούμενον (sicut Euripides in fabula Acharnensium); quo viso Mnesilochus non potest non exclamare vs. 97:

ἀλλ' ἢ τυφλὸς μὲν εἰμ'· ἐγὼ γὰρ οὐχ ὄρω
ἄνδρ' οὐδέν' ἐνθάδ' ὄντα, Κυρήνην δ' ὄρω·

Eur. σίγα· μελωδεῖν αὖ παρασκευάζεται.

Mn. μύρμηκος ἀτραπούς, ἢ τί διαμινύρεται;

ad haec scholiasta annotat: ὥς λεπτὰ καὶ ἀγκύλα ἀνακρουομένου μέλη τοῦ Ἀγαθῶνος· τοιαῦται γὰρ αἱ τῶν μυρμηκῶν ὁδοί.

Quia alii alios sequentes soni seriem quandam (et veluti vocis iter) efficiunt, artificiosa ac subtilia carmina Agathonis cum tortuosis viis formicarum comparari possunt.

Cf. Pherecratis fr. 145, in quo Musa queritur artem musicam a variis poetis depravatam esse, de Timotheo autem praedicat:

κακά μοι παρέχων ἅπαντας οὗτος οὐς λέγω
παρελήλυθ' ἀγαπῶν ἐκτραπέλους μυρμηκίας.

PISCES.

In episodio Euripidis fabulae Telephi hic heros infantem Orestem clam surripit eumque se interfecturum esse minatur,

nisi Achilles sibi mederi velit. Hoc episodium a nostro in fabulis Acharnensium ac Thesmophoriazuserum in ridiculum detorquetur. In illa fabula pro infante cophinus substitutus est, in hac autem uter vinarius.

Ach. vs. 350 vero Dicaeopolis cophino illo feliciter arrepto periculo mortis liberatus, victoria elatus, senes modo minaces nunc demissos animo irridens, iocans exclamat:

ὕπὸ τοῦ δέους δὲ τῆς μαρίλης μοι συχρὴν
ὁ λάρκος ἐνετίλησεν ὥσπερ σηπία.

„Eheu! tamquam sepia cophinus metu oppressus concacavit me multa fuligine.”

Ex fragmento 203 (quod invenitur apud Athenaeum 7. p. 307. e.):

ἄρ' ἐνδον ἀνδρῶν κεστρέων ἀποικία;
ὥς μὲν γὰρ εἰσι νήστιδες γιγνώσκετε,

videre licet quam ridicule mugiles semper ieiuni esse credebantur, quod semper inani alvo reperti esse ferebantur. Cf. Amipsiae fragmentum, quod eodem loco apud Athenaeum legitur:

ἐγὼ δ' ἰὼν πειράσομαι
εἰς τὴν ἀγορὰν ἔργον λαβεῖν. Β. ἦττον δ' ἂν οὔν
νῆστις καθάπερ κεστρεὺς ἀκολουθήσεις ἐμοί.

„Videtur colloqui parasitus cum eo, quem frustra secutus erat, sperans fore ut ab eo invitaretur.” (Kock.) Cf. quoque Theopompi fr. 13.

Quemadmodum nos dicimus: *glad als een aal*, in fragmento 25 dicitur:

καὶ λείος ὥσπερ ἔγχελυσ.

Cf Eupolidis versum:

τὸ σῶμ' ἔχουσα λεῖον, ὥσπερ ἔγχελυς.

Fr. 416 continet haec verba:

Ἀπασκαρίζειν ὥσπερὶ πέρκην χαμαί.

Humo prosilire tamquam percam.

ANIMALIA CRUSTATA.

Non inscite Thesm. vs. 530 chorus mulierum post proverbii verba:

„ὕπὸ λίθῳ γὰρ παντὶ που χρὴ μὴ δάκῃ”

ἀπροσδοκῆτως pergīt: „ρήτωρ ἀθρεῖν” pro σκορπίον ἀθρεῖν.

Cf. Eupolidis fr. 231

Τῆνος αὐτῇ,

πολλοὺς ἔχουσα σκορπίους ἔχεις τε συκοφάντας·

ac [Demosth] XXV, 52, ubi orator poetam ita imitatus est:

πορεύεται διὰ τῆς ἀγορᾶς ὥσπερ ἔχις ἢ σκορπίος ἡρκῶς τὸ κέντρον. κ. τ. εἰ.

Cum Vesp. vs. 1509 unus Carcini filiorum scenam ad saltandum intrat, senex Philocleon ad eius nomen alludens contemptim rogat:

τουτὶ τί ἦν τὸ προσέρπον; ὀξὺς ἢ Φάλαγξ;

Xanth. ὁ πιννοτήρης οὗτός ἐστι τοῦ γένους,

ὁ σμικρότατος, ὃς τὴν τραγωδίαν ποιεῖ.

Phil. ὦ Καρκίν', ὦ μακάριε τῆς εὐπαιδίας·

ὅσον τὸ πλῆθος κατέπεσεν τῶν ὀρχίλων.

CONCHYLIIUM.

Servus Xanthias mirum morbum senis heri narrans i. a.

Vesp. vs. 105 dicit:

*καῖπειτ' ἐκεῖσ' (ἐς τὴν πύκνα scil.) ἐλθὼν προκαθεύδει πρὸ πάνυ,
ὥσπερ λεπὰς προσεχόμενος τῷ κίονι.*

Satis lepida ac vivida est pictura. Oculis videmus senem cum somno colluctantem tamquam ostream columnae adhaerentem.

Pluti vs. 1095 cum eodem animali comparatur anus, quae iuvenem amatum acriter persequitur:

*ὥς εὐτόνως, ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, τὸ γράδιον
ὥσπερ λεπὰς τῷ μεираκίῳ προσίσχεται.*

Quam strenue, mehercle, anicula velut ostreum adolescenti adhaerescit.

METAPHORAE E VITA QUOTIDIANA PETITAE.

Complures metaphoras Aristophani praebuit ars coquinaria et coena quotidiana. Hinc est petita lepida imago, quae occurrit Eq. vs. 824:

(Cleon) τοὺς καυλοὺς
τῶν εὐθυνῶν ἐκκαυλίζων
καταβροχθίζει, ἀμφοῖν χειροῖν
μυστιᾶται τῶν δημοσίων.

Vividissima est pictura. Oculis eum videmus, illum heluonem delicias coenae voraciter deglutientem ac ambabus manibus se ipsum ingurgitantem. Notum est τὸν καυλὸν suavissimam esse partem silphii, quod olus antiqui maxime amabant. Cf. vs. 895.

Eq. vs. 752. Demus, Paphlagonis et botularii certamen diiudicaturus, contendit se nullo alio loco sedere velle nisi in foro; tum botularius:

οἱμοι κακοδαίμων, ὡς ἀπόλωλ'. ὁ γὰρ γέρων
οἶκοι μὲν ἀνδρῶν ἐστι δεξιότατος,
ὅταν δ' ἐπὶ ταυτησὶ καθῆται τῆς πέτρας,
κέχνηεν ὥσπερ ἐμποδίζων ἰσχάδας.

Domi quidem senex omnium est prudentissimus, cum autem sedet in hoc saxo, stupet tamquam homo, qui caricis funiculo perserit ac ita coniungit; quae fuit nimirum occupatio valde taediosa. Ita vulgo vocabulum ἐμποδίζων explicatur. Kock tamen dubitat num hoc significare possit ideoque legendum proponit ἐμβροχιζων, quod mihi non valde placet. Fieri potest ut aliud vocabulum requiratur, quamquam non est cur vulgatam explicationem reiiciamus. Cf. Varro R. R. I. 41.

In scita oratione, (nos dicimus: *boetpredikatie*) quam in fabula Pacis habet Mercurius, postquam dea in lucem protracta est, Athenienses vituperat quod pacem expulerunt et semet ipsos rabulis et quadruplatoribus dediderunt. Qui cum lucri causa divitem aliquem hominem e civitate foederata insimularent (vs. 640)

ὥς Φρονεῖ τὰ Βρασιδου.

εἴτ' ἂν ὑμεῖς τοῦτον ὥσπερ κυνίδι' ἐσπαράττετε·

ἡ πόλις γὰρ ὠχριῶσα καὶν Φόβῳ καθημένη

ἄττα διαβάλοι τις αὐτῇ, ταῦτ' ἂν ἥδιστ' ἦσθιεν.

Urbs enim pallida desidens, quaecunque quis calumniose ei obiiceret, libentissime comedebat.

Iocose poeta verbo expectato προβάλοι (cf. Nub. 489.) substituit διαβάλοι.

Comice Vesp. vs. 462 servus, acribus heliastis repulsis; Bdelycleoni dicit: „Non tam facile eos fugavisses,

εἴπερ ἔτυχον τῶν μελῶν τῶν Φιλοκλέους βεβρωκότες.”

Noto artificio, quo omnes omnis aevi comici usi sunt, Aristophanes verba vulgaria e vita quotidiana

petita adhibere solet locis, ubi sententia sublimius aliquod vocabulum requirere videbatur. Ita Vesp. vs. 1083 viri qui in pugna Marathonica vicerunt dicunt:

ἐμαχόμεσθ' αὐτοῖσι, θυμὸν δ' ἐξίνην πεπωκότες.

Exspectaveris nimirum μένους, θυμῷ δ' ἐξέες ἐμπλησθύντες vel tale aliquid.

Vesp. vs. 1367 senex Philocleon, ut vituperantem se filium lacessat ac ei metum incutiat ne iterum litium amore corripiatur, dicit:

ὣς ἡδέως φάοις ἄν ἐξ ὄξους δίκην.

litium in aceto coctam, itaque peracerbam.

Eodem fere sensu poeta Eq. vs. 1303 successorem Cleonis vocat:

ἄνδρα μοχθηρὸν πολίτην, δ' ἐξίνην Ὑπέρβολον.

δ' ἐξίνην eum vocat pro δ' ἐξυθιμον vel δ' ἐξυχολον.

Aristot. Eth. Nic. 9. ὑπερβολῇ δ' εἰσὶν οἱ ἀκρόχοιοι ὄξεϊς καὶ πρὸς πᾶν ὀργίλοι καὶ ἐπὶ παντί.

Cf. quoque Cratini fr. 6:

εἶδες τὴν Θασίαν ἄλμην οἱ ἄττα βαῖζει,
ὥς εἶ καὶ ταχέως ἀπετίσατο καὶ παρχρήμα,
οὐ μέντοι πρὸς κωφὸν ὃ τυφλὸς ἔοικε λαλῆσαι.

„De homine salso et mordacis ingenii, quemadmodum Ἀλμίωνος nomen ad ingenii acerbiteriam referebatur.” (Meineke.) Ad ultimum versum explicandum Kock annotat haec: „Proverbium videtur fuisse de iis, qui quod ipsi nesciunt aliis narrant ne audientibus quidem quid narretur. Contrarium hic evenisse poeta dicit.”

„Tu, heliasta, qui te regem esse praedicas,” Bdelycleon Vesp. vs. 673 perhibet,
„σὺ δὲ τῆς ἀρχῆς ἀγαπᾷς τῆς σῆς τοὺς ἀργελοφους περιτρώων.”

Scholiasta annotat: ἀργέλοφοι: τῆς μηλωτῆς οἱ πόδες. τὰ ἄχρηστα igitur.

Paulo ante collegae senis filio hanc locutionem suggererunt, vs. 545 dicentes: Nisi viceris, appellabimur ἀντωμοσιῶν κελύφη, litium putamina.

Vs. 596 poeta verbo περιτρώγειν utitur alio sensu, qui comparandus est potius cum nostro verbo *beknibelen*:

αὐτὸς δ' ὁ Κλέων ὁ κεκραξιδάμας μόνον ἡμᾶς οὐ περιτρώγει,
Philocleon ibi contendit, quae laudatio re vera nimirum acerbam accusationem includit

Ex convivio potatorio est desumpta metaphora, quam legimus Eq. vs. 887. Paphlago, a botulario praetervectus ibi exclamat:

οἴμοι τάλας, οἷοις πιθηκισμοῖς με περιελαύνεις.

cui alter rustico sed festivo ioco respondet:

οὐκ, ἀλλ' ὅπερ πίνων ἀνὴρ πέπονθ', ὅταν χεσεῖγ,
τοῖσιν τρόποις τοῖς σοῖσιν ὥσπερ βλαυτίοισι χρῶμαι.

sicut ii, qui e convivio ad alvum exonerandum festinanter discedunt, raptim alienis soleis utuntur, ita ego tuis moribus utor.

Eccles vs. 137 mulieres a Praxagora convocatae parum honorifice de viris in comitiis publicas res tractantibus perhibent:

τὰ γοῦν βουλευματα
αὐτῶν ὅς' ἂν πράξωσιν ἐνθυμουμένοις
ὥσπερ μεθύοντων ἐστὶ παραπεπληγμένα.

si quis decreta quaecunque faciunt consideraverit, insana

ei videbuntur, veluti ab ebriis hominibus facta. Paulo post vs. 143 de iisdem dicitur:

λοιδοροῦνται γ' ὥσπερ ἐμπεπωκότες,

καὶ τὸν παροινῶντ' ἐκφέρουσ' οἱ τοξόται.

inter se conviciantur quasi bene appoti, temulentos autem debacchantes Scythae e coetu efferunt.

Nota locutio, quae nobis quoque non aliena est, legitur Plut. vs. 1085:

ὁμῶς δ' ἐπειδὴ καὶ τὸν οἶνον ἡξιόους

πίνειν, ξυνεκποτέ' ἐστὶ σοι καὶ τὴν τρύγα.

Quibus verbis significatur is, qui rebus dulcissimis fruitus, iniucunda quoque tolerare debet. Cf. Theogn. vs. 255:

τόλμα Κῦρνε κακοῖσιν ἐπεὶ κασθλοῖσιν ἔχαιρες.

Non inficete Aeschylus Plut. vs. 1150 frigidis iocis arbitri Dionysi ita respondet:

Διόνυσε, πίνεις οἶνον οὐκ ἀνθοσμίαν

Dionyse, non fragrans vinum potas.

Cum edendi ac bibendi occupationem iam missam facere possimus, adibimus iam ea, quae eduntur. Saepe enim noster varias res comparat cum cibo aliquo vel obsonio. Pac. vs 595 Deae Paci a choro blande dicitur:

τοῖς ἀγροίκοισιν γὰρ ἦσθα χιῖδρα καὶ σωτηρία.

χιῖδρα pulmentum erat ex farina triticea paratum (μᾶζα autem ex farina hordeacea paratur.) Compara nostra: *broodnoodig*; *brood des levens*.

Paulo ante, vs. 565 Mercurium non inconsulto poeta facit exclamantem:

ὦ Πόσειδον, ὡς καλὸν τὸ στῖφος αὐτῶν φαίνεται

καὶ πυκνὸν καὶ γοργὸν ὥσπερ μᾶζα καὶ πανδαισία.

O Neptune, quam pulchra adspectu eorum (i. e. pacis amantium) caterva! quam densa et compacta, velut maza et coena collatitia! Non inconsulto poetam Mercurium hoc exclamantem facere dixi. Etenim indicare vult inter spectatores quoque eos, qui pacem fieri gestiunt, multo plures esse quam a plerisque civibus existimentur.

Fragmentum 236 continet duos versus de mulieribus, Euripide dignos:

Πάσαις γυναῖξιν ἐξ ἑνός γέ του τρόπου
ὥσπερ παροψὶς μοιχῶς ἐσκευασμένος.

Omnibus mulieribus pariter, veluti obsonium moechus est paratus.

Vesp. vs. 491 Bdelycleon, cum heliastarum chorus ei obiicit quod ad tyrannida viam affectat, queritur:

ὥς ἅπανθ' ἡμῖν τυραννὶς ἐστὶ καὶ ξυνωμόται.
ἦν τε μεῖζον ἦν τ' ἔλαττον πρᾶγμα τις κατηγορεῖ,
ἦς ἐγὼ οὐκ ἤκουσα τοῦνομ' οὐδὲ πεντήκοντ' ἐτῶν·
νῦν δὲ πολλῶ τοῦ τανύχους ἐστὶν ἀξιωτέρα,

„cuius (tyrannidis) nomen quinquaginta annis ne semel quidem audiui, nunc salsamentis vilior est.” Notum est salsamenta, quorum magna copia praesertim e Ponto Euxino importabatur, propter vilitatem paupellorum hominum quotidianum cibum fuisse.

„Pestilentus iste scarabaeus” servus Pac. vs. 28 vociferatur „non est contentus,

ἦν μὴ παραθῶ τρίψας δι' ἡμέρας ὅλης,
ὥσπερ γυναῖκὶ γογγύλην μεμαγμένην·

nisi per totum diem, tamquam mulieri, ei apponam turundam tritam. (Nos dicemus: *als een juffertje*.)

Gallos pugnatores allio instigari putabant antiqui ideoque ante certamina hoc olus illis edendum dare solebant. Vide Xen. Symp. 4. 9. ἐνισι τοὺς ἀλεκτρυονας σκοροδίφαντες συμβάλλουσιν. Eq. vs. 494 autem chorus botularium cum Paphlagone cecraxidama dimicaturum gallo assimulat eique allia dat, dicens:

ἔχε νυν, ἐπέγκωψον λαβὼν ταδί. Bot. τί δαί;

Chor. ἴν' ἄμεινον, ὦ τᾶν ἐσκοροδισμένους μάχῃ.

agedum degluti hoc quoque. Bot. Quid ita? Chor. ut fortius, o bone, pugnes allio pastus. Versus sequentes, in quibus comparatio continuatur, iam supra tractavimus.

Vs. 946 Demus, quem botularius sibi conciliavit, eodem vocabulo utitur Paphlagonem obiurgans:

σὺ δ' ὦ Παφλαγών, φάσκων φιλεῖν μ' ἐσκοροδίσας.

Cum Dicaeopolis Ach. vs. 166 allium sibi dereptum ab Odomantibus acriter requirit, legatus perfidus, qui eos ex Thracia secum Athenas duxit, exclamat:

ὦ μοχθηρὲ σὺ,

οὐ μὴ πρόσσει τοῦτοισιν ἐσκοροδισμένοις;

o improbe, cave ne ad illos accedas, cum allio sint pasti.

Pac. vs. 502 poeta comica allegoria indicat Megarenses primam belli causam praebuisse. Cum enim agricolae deam Pacem ex fovea, in quam a Polemo deiccta est extrahere conantur, Mercurius Megarenses hisce verbis ab opere arcet:

ἄνδρες Μεγαρῆς, οὐκ ἐς κόρακας ἐρρήσετε;

μισεῖ γὰρ ὑμᾶς ἡ θεὸς μεμνημένη,

πρῶτοι γὰρ αὐτὴν τοῖς σκοροδοῖς ἠλείψατε.

primi acerbo vestro allio deam unxistis.

Pac. vs. 258 Trygaeus, cum servus Kydoimos a domino Polemo male mulcetur, rogat:

μῶν τῶν σκορόδων ἐνέβαλεν ἐς τὸν κόνδυλον;

Cum alii, quod a gentibus regionum, quae ad meridiem spectant, valde amatur, nobis autem Germanis aequae est invisum ac Horatio poetae, iam satis habemus, transeamus ad alia opsonia.

Ach. vs. 638 a choro ad spectatores dicitur: Si quis antea ἰοστεφάνους vos appellaret,

εὐθύς διὰ τοὺς στεφάνους ἐπ' ἄκρων τῶν πυγιδίων ἐκάθησθε.

εἰ δέ τις ὑμᾶς ὑποθωπεύσας λιπαρὰς καλέσειεν Ἀθήνας, ἤϊρετο πᾶν ἂν διὰ τὰς λιπαρὰς, ἀφύων τιμὴν περιάψας.

Festive poeta pulchra epitheta, quae ab antiquis vatibus urbi Atheniensium erant data, hoc loco in ridiculum detorquet, iocans enim contendit epitheton *nitidus* apuas magis decere quam urbem; attamen, inquit, pingui illo adiectivo omnia a vobis impetrari potuerunt. Vs. 638 poeta solitam locutionem: ἐπ' ἄκρων τῶν δακτύλων βαδίζειν, quae idem fere valet ac nostrum: *een hooge borst opzetten*, comice mutavit in: ἐπ' ἄκρων τῶν πυγιδίων καθῆσθαι.

Fr. 49 hanc lepidam comparisonem continet:

Ἀνέχασκον εἰς ἑκάστος ἐμφερέστατα

ὀπτωμέναις κόγχαισιν ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων.

Unusquisque hiabat tamquam ostrea aperta, quae lenta pruna coquuntur.

Pithetaerus in fabula avium explicans, qualibus iniuriis aves ab hominibus afficiantur, i. a. haec contendit: „Non

solum omnibus modis vos capiunt ac assant sed etiam
ius conficiunt

κάπειτα κατεσκέδασαν θερμὸν
τοῦτο καθ' ὑμῶν
χρῶν ὥσπερ κενεβρείων.

ac deinde calido hoc iure vos conspergunt tamquam carnes
morticinas." (i. e. mortuorum animalium) Videmus antiquo
tempore coquos collegis suis huius temporis non dissimiles
fuisse. Aequae callebant subrancidas carnes iure bene con-
dito acceptas reddere convivarum palato.

Av. vs. 673 Euelpides, postquam Philomela, dulcis
puella eius rogatu apparuit, confitetur:

ἐγὼ μὲν αὐτὴν καὶ φιλεῖσαι μοι δοκῶ.

Equidem, opinor, ei osculum non dare nequeo.

Pith. ἀλλ', ὦ κακοῦχιμον, ῥύγχος ὀρελίσκειν ἔχει.

Sed o miserrime, rostrum habet duorum veruum instar.

Tum alter:

ἀλλ' ὥσπερ ὦδ' ἢ νῆ Δί' ἀπολέψαντα χρὴ
ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τὸ λέμμα καὶ οὕτω φιλεῖν.

At hercle oportet, tamquam ab ovo deglubere ab eius
capite putamen ac deinde osculari.

„Durch die Begierde des Euelpides nach einem Kuss
wird, wie es scheint, die passende Gelegenheit zur Ablegung
des Schnabels mit der Vogelmaske eingeleitet, welche
die Frau Nachtigal bei ihrem Flötenspiel (vs. 679) nicht
brauchen kann." (KOCK.)

Thesm. vs 1192 Scytha nobis iam notus, quem puella
vs. 1180 cum pulice comparata osculatur, exclamat:

ὦς γλυκερὸ τὸ γλῶσσ', ὥσπερ Ἀττικὸς μέλις.

quam dulcis lingua, veluti mel Atticum.

Vesp. vs. 878 Bdelycleon Apollinem hisce verbis orat ut patris asperam naturam aliquantum mitiget:

παῦσον τ' αὐτοῦ τοῦτο τὸ λίαν στρυφνὸν καὶ πρίνινον ⁽¹⁾ ἦθος,
ἀντὶ σιρκίου μέλιτος μικρὸν τῷ θυμιδίῳ παραμείξας.

compesce eius indolem nimis austeram et iligneam,
(i. e. durum tamquam ilex) pro defruto mellis paulum
eius animo admiscens.

In fragmento 190 legimus hanc miram metaphoram:

᾽Ω πρεσβῦτα πότερα φιλεῖς τὰς δρυπετεῖς ἐταίρας,
ἢ καὶ τὰς ὑποπαρθένους ἀλμάδας ὡς ἐλάας
στιφράς;

Amasne puellas tam maturas quam sunt olivae, quae ab arboribus decidunt, an etiam eas, quae nondum adultae sunt, sicut olivae durae, quae priusquam ad maturitatem pervenerunt decerpuntur et sale condiuntur. (Sicut nos ad gustum excitandum cucumeres edimus sale vel aceto conditos).

Immites uvae Graece ὄμφακες vocantur, tropice igitur dicitur ὄμφακα βλέπειν pro acerbum aspectum habere. Eodem vocabulo Dicaeopolis utitur Ach. vs. 352, ubi indignationem suam contra saevos senes Acharnicos hoc modo effundit:

δεινὸν γὰρ οὕτως ὄμφακίαν πεφυκέναι
τὸν θυμὸν ἀνδρῶν ὥστε βάλλειν καὶ βοᾶν.

Unicuique est notum Aristophanem omnia fere verba libere coniungere solere cum verbo βλέπειν, ut indicet aliquem rei cuiusdam speciem praeberē. Sic pro adiectivo δριμύ nomina olerum acerbiorum scribit.

¹⁾ Cf. Ach. vs. 180, Vesp. vs. 383, Ran. vs. 859.

Ita legimus Vesp. vs. 455: βλέπειν *κάρδαμα*. (nasturtium)
 Pac. vs. 1184: βλέπειν *ἔπον*. (succum fici, quo coaguli
 loco utebantur antiqui.) Ran. vs. 603: βλέπειν *ὀρίγανον*.
 Eq. vs. 631: βλέπειν *σῖνπι*. (sinapi)

Ach. vs. 254 mater filiam, quae canephorae vice fun-
 gitur in pompa, quam Dicaeopolis instituit, ita admonet:

ἄγ', ὦ θύγατερ, ἔπως τὸ κανοῦν καλὴ καλῶς
 οἶσεις, βλέπουσα θυμβροφάγον.

Θυμβρόν *acerbum* etiam est *olus*, βλέπουσα *θυμβροφάγον*
 igitur significat: *aspectum habens puellae probae ac ho-*
nestae, non cuivis facilis.

Multas metaphoras noster etiam deprompsit e parandis
 cibis, e deprendo miscendo coquendo.

Loquens de comico poeta Cratete, Eq. vs 538 dicit:
 (Κράτης,) ὅς ἀπὸ σμικρᾶς δαπάνης ὑμᾶς ἀριστίζων⁽¹⁾ ἀπέπεμπεν
 ἀπὸ κραμβοτάτου στόματος μάττων ἀστείοντάς ἐπινοίας.
 qui modico sumtu vos prandio pastos remittebat,
 (e theatro domum scil.) ex simplicissimo ore sententias
 pinsens perquam urbanas.

Ad verba *κραμβοτάτου στόματος* Kock annotat: einen
 nüchternen reinen durch den Genusz leckerer Speisen
 nicht verdorbenen Geschmack.

Cum hoc loco comparari possunt quae leguntur Eq.
 vs. 815, ubi botularius Paphlagonem rogat:

σὺ Θεμιστοκλεῖ ἀντιφερίζεις;
 ὅς ἐποίησεν τὴν πόλιν ἡμῶν μεστὴν (?) εὐρῶν ἐπιχειλῇ,
 καὶ πρὸς τούτοις ἀριστώσῃ τὸν Πειραιᾶ προσέμαξεν.

¹⁾ Compara nostras locutiones: *smaak bezitten, smaakvol, op een verhaal tracteeren, leugens opdisschen.* cet.

Optime Kock intellexit adiectivum *μεστὴν* hic non recte se habere ac desiderari vocem, quae plane contrarium significet: *inanis*, *vacuus*. Coniicere licet vocem *μεστὴν* a margine, in qua lector aliquis eam appinxit ad vocabulum *ἐπιχειλῇ* illustrandum, in contextum migrasse. Quae vox autem sit restituenda mihi non patet. Sententia horum versuum utique haec est:

Tu Themistocli te assimulas? qui, cum urbem omnibus copiis reperiret orbatam, eam labris tenus complevit, eique insuper, cum bono iam prandio aleretur, Piraeum pinsuit.

Induciis inter aves ac hominem Pithetaerum factis, admonetur hic ut, sicuti pollicitus sit, consilia sua exponat. Se paratum esse respondet his verbis: (Av. vs. 463.)
καὶ μὴν ὄργῳ, νῆ τὸν Δία, καὶ προπεφύραται λόγος εἰς μοι
ὃν διαμάττειν οὐ κωλύει.

Equidem gestio dudumque mihi macerata est oratio una, quam porro subigere nihil impedit.

Eodem verbo *προφυρᾶν* Euripides quoque utitur Thesm. vs. 75, ubi socero Mnesilocho pavidè narrat:

ἐστὶν κακὸν μοι μέγα τι προπεφυραμένον.

magnum malum mihi est praeparatum.

Eodem modo ac nos dicimus: *beroeren*, Graeci utuntur verbo: *κυκᾶν*. Lys. vs. 490 unus e prytanibus mirabundus rogat:

διὰ τὰργύριον πολεμοῦμεν γάρ;

cui Lysistrata, dux mulierum, quae arcem occupaverunt ideo ut viros cogant imperium sibi ac argentum tradere, respondet:

καὶ τᾶλλα γε πάντ' ἐκυκήθη.

ἵνα γὰρ Πείσανδρος ἔχοι κλέπτειν χοῖ ταῖς ἀρχαῖς ἐπέχοντες,
αἰεὶ τινι κορκορυγὴν ἐκύκων.

Pisander enim et qui magistratus ambiunt, ut haberent
quod furarentur, semper turbas concitare solebant.

Pac. vs. 270 Cleon vocatur:

ὁ βυρσοπώλης, ὃς ἐκύκα τὴν Ἑλλάδα.

ac vs. 320 chorus de eodem laetus canit:

ὥς κυκάτω καὶ πατείτω πάντα καὶ ταραττέτω.

Ipsa autem Eq. vs. 363 perhibet:

ἐγὼ δ' ἐπεσπηδῶν γε τὴν βουλὴν βίᾳ κυκήσω.

in senatum irrumpens, eum funditus turbabo.

Indicans aliquem omnem operam perdere Philocleon
Vesp. vs. 280 „λίθον ἔψεις” ἔλεγεν. „lapidem coquis,” dixit.

Pluti vs. 158 servus Carion, veluti philosophus, dicit:
Omnes pueri meritorii non viros amant sed pecuniam,
etiamsi equos rogant vel tale aliquid,

αἰσχυρόμενοι γὰρ ἀργύριον αἰτεῖν ἴσως

ὀνόματι περιπέττουσι τὴν μοχθηρίαν.

nam, cum eos forte pudeat pecuniam petere, verbo
specioso contegunt malitiam. (sicut pistores panificium
vile oculis acceptum reddunt crusto specioso)

Cf. Vesp. vs. 668, ubi Bdelycleon ita loquitur: „Omnis
pecunia in crumenas manat vanorum rhetorum,

σύ γὰρ, ὦ πάτερ, αὐτοὺς

ἄρχειν αἰρεῖς σαυτοῦ, τούτοις τοῖς ῥήματιόις περιπεφθείς.

tu enim, pater, illos tibi adsciscis dominos speciosis illorum
dictis deceptus.

Poetae nomine servus Vesp. 62 profitetur:

οὐδ' εἰ Κλέων γ' ἔλαμψε τῆς τύχης χάριν
αὖθις τὸν αὐτὸν ἄνδρα μυττωτεύσομεν.

neque etiam quia Cleon fortunae favore inclaruit, eundem illum virum denuo conteremus. (Reliquam fabulam bene legenti patebit haec ironice dicta esse.) μυττωτός erat genus moreti, mistura allii, casei, cet. Cf. Ach. vs. 174 Eq. vs. 771. Pac. vs. 246 quoque, ubi Polemos Graeciae urbes in immani mortario contusus horrenda voce fremit:

ᾧ Μέγαρα Μέγαρ', ὡς ἐπιτετρίψεθ' αὐτίκα
ἀπαξάπαντα καταμεμυττωτευμένα.

Pac. vs. 1123 servus hisce lepidis verbis fallacem atque avarum sacerdotem aggreditur:

ἐγὼ δὲ τοῦτονι τῶν κωδίων,
ἃ 'λάμβαν' αὐτὸς ἐξαπατῶν ἐκβολιβῶ.

veluti cepae putamen, pelles quas per fraudem arripuit, ei detraham.

Non incommode his metaphoris ex arte culinaria desumptis addas lepidam imaginem quae legitur Eq. vs. 920, ubi insultabundus botularius, opificii memor, adversarium furem comparat cum aheni ebulliente, quasi perterritus sit magna voce exclamans:

ἀνὴρ παφλάζει, παῦε παῦ'
ὑπερζέων, ὑφελκτέον
τῶν δαδίων, ἀπαρυστέον
τι τῶν ἀπειλῶν ταυτηί.

Desine! desine effervesce! aliquid subducendum de lignis, despumandum aliquid minarum hoc cochleari!

Non alieni ab hac serie sunt Nubium versus 1357 et 1358, quos iam supra laudavi. „Filiū iussi cantare carmen aliquod Simonidis”, Strepsiades narrat,

ὁ δ' εὐθέως ἀρχαῖον εἶν' ἔφασκε τὸ καθαρίζειν
ᾄδειν τε πίνονθ' ὥπερ εἰ κάρχρυς γυναικ' ἀλουῖσαν.

aniculae est hordea molentis tremulis labris continuo obsoletam aliquam cantilenam murmurare.

Cum semel in culinam pervenerimus, iam videamus quid huius loci caput, caminus, ad nos attineat.

Nub. vs. 96 agricola Strepsiades de domo illa Socratis narrat:

ἐνταῦθ' ἐνοικοῦσ' ἄνδρες, οἳ τὸν οὐρανὸν
λέγοντες ἀναπείθουσιν ὥς ἔστιν πνιγεύς
κάστιν περὶ ἡμᾶς οὗτος, ἡμεῖς δ' ἀνθρακες.

Ad haec scholiasta annotat: ἡμεῖς δ' ἀνθρακες, διὰ τὸ ὑπὸ ἡλίου θερμαίνεσθαι. ταῦτα δὲ πρότερος Κράτης ἐν Πανόπταις δράματι περὶ Ἰππῶνος τοῦ φιλοσόφου κωμωδῶν αὐτὸν λέγει. Ergo hoc loco quoque, ut per totam hanc fabulam, poeta dicta ac facta aliorum philosophorum et sophistarum uni Socrati, cuius nec probitatem nec doctrinam intellexerat, obtrudit.

Av. vs. 1000 poeta geometren Metonem, cui non valde amicus erat, eodem modo facit dicentem:

αὐτίκα γὰρ ἄῃρ ἔστι τὴν ἰδέαν ὅλος
κατὰ πνιγέα μάλιστα.

A camino ultro pervenimus ad ignem.

Eq. vs. 780 botularius adversarii fallacem ambitionem
his verbis accusat: „Paphlago te amat, Deme,

ἀλλ' ἢ διὰ τοῦτ' αὖθ', ὅτιή σου τῆς ἀνθρακιᾶς ἀπολαύει.”

quod tuis carbonibus perfruitur.

Vesp. vs. 227 heliastae vespae

πηδῶσι καὶ βάλλουσιν ὥσπερ φέψαλοι.

saliunt ac iaciunt sicut scintillae.

Pac. vs. 609 poeta aequè ridiculo et absurdo modo ac

Ach. vs. 526 explanat quo modo bellum exortum sit.

„Prima fuit causa Phidias adversa fortuna usus, Pericles
autem metuens ne ipse aliquid mali acciperet,

ἐξέφλεξε τὴν πόλιν,

ἐμβάλων σπινθῆρα μικρὸν Μεγαρικῷ ψιφίσματος,

καξεφύσησεν τοσοῦτον πόλεμον ὥστε τῷ καπνῷ

πάντας Ἑλληνας δακρῦσαι, τοὺς τ' ἐκεῖ τοὺς τ' ἐνθάδε.

ὥς δ' ἅπαξ τὸ πρῶτον ἄκουσ' ἐψόφησεν ἄμπελος

καὶ πίθος πληγείς ὑπ' ὀργῆς ἀντελάκτισεν πίθῳ,

οὐκέτ' ἦν οὐδεὶς ὁ παύσων, ἥδε δ' ἠφάνιζετο.

Primam festivam imaginem unusquisque intellegit. Non
sine risu Periclem videmus scintillam in fomitem
iniicientem ac ignem inflatis genis ita vehementer sus-
citantem ut fumus acerbus unicuique lacrimas extorqueat.
Postremi autem versus significant: Ut primum tumultum
audivit vitis, ipsa quoque crepare coepit, dolium autem
percussum ira incensum alteri recalcitravit et nemo erat,
qui tumultum sedaret, haecce autem (nempe pax) evanuit.
Apuđ antiquos doliorum infima pars, quae erat oblonga
et acuta, solo infossa erat. Si quis autem uni illideret,

cetera omnia hac plaga labefacta corruiere debebant. Lepidissime poeta hoc loco unum dolium ob ictum, quem accipit iratum, alteri maligne fingit recalcitrans.

Cum senectute arefacta muliercula Plut. vs. 1054 exclamat: τὴν δ᾿ ἄρα μή μοι πρόσφερ'.

Chremylus iocatur:

εὖ μέντοι λέγει.

ἐὰν γὰρ αὐτὴν εἷς μόνος σπινθὴρ λάβῃ,

ὥσπερ παλαιὰν εἰρεσιώνην καύσεται.

verum dicit, si enim vel unica scintilla illam attigerit, eam comburet tamquam aridum oleae ramum. (Quem Graeci initio anni ante fores suspendere solebant et in annum sequentem servare.)

Sicut in sermone quotidiano ignis ac lumen inter se coniungi solent, nos quoque nunc metaphoras tractabimus, quas lumen ac lucernae poetae nostro suggererunt. Nub. vs. 584 sol, spendidum illud sidus, qui deus colebatur, comice cum parvula lucerna comparatur. Haec sunt verba chori nubium:

ὁ δ' ἥλιος

τὴν θρυαλλίδ' εἰς ἑαυτὸν εὐθέως ξυνελκύσας

οὐ φανεῖν ἔφασκεν ὑμῖν, εἰ στρατηγήσει Κλέων.

Lys. vs. 1003 Spartiatae, qui uxoribus suis abstinere coacti sunt, libidinem suam celare non possunt:

μογίομες· ἄν γὰρ τὰν πόλιν

ἄπερ λυχνοφορῶντες ἐπικεκύφामες.

laboramus, ambulamus enim per urbem sicut lucernas gestantes. (qui ventrem reducentes lumen manu protegunt ne vento extinguatur.)

In fragmento 114 legitur hoc:

καὶ διαστίλβονθ' ὀρῶμεν.
ὥσπερ ἐν καινῷ λυχνοῦχῳ
πάντα τῆς ἐξωμίδος.

veluti in nova lucerna, omnia per tunicam pellucere videmus.

Ex fragmento 274 apparet Aristophanem eodem sensu ac vocem λυχνοῦχος usurpare quoque vocabulum: λυχνιδίου. Verba sunt haec:

Ἄλλ' ὥσπερ λύχνος
ὁμοιότατα καθεύδεται ἐπὶ τοῦ λυχνιδίου.

Dormiebat sicut ellychnium natat in lucerna.

Lucernis demissis iam redeamus in culinam et aspicimus supellectilem.

Vesp. vs. 1153 senex, postquam diu repugnavit quominus a filio beneficio afficiatur, tandem patienter sinit se pallio denso ac molli circumdari, querula tamen voce lamentans:

εἴπερ γ' ἀνάγκη, κρίβανόν μ' ἀμπίσχετε.

si igitur necesse est, fornacem mihi induite.

Bdel. φέρ', ἀλλ' ἐγὼ σε περιβάλω· σὺ δ' οὔν ἴθι.

Age, ipse ego te amiciam; tu igitur abi. (servo hoc imperat.)

Phil. παράθου γε μέντοι καὶ κρεάγραν.

Appone saltem fuscinam quoque.

Bdel. τὴν τί δή;

Phil. ἴν' ἐξέλθῃς με πρὶν διερρυμέναι.

Ut me eximas priusquam liquefiam et diffuam.

Ad Sophoclis poetae clarissimi cognomen: μέλιττα noster in fragmento 231 a. his verbis alludit:

‘Ο δ’ αὖ Σοφοκλέους τοῦ μέλιτι κεχρμένου

ὥτπερ καοῖσκει περιέλειχε τὸ στόμα.

Sophoclis melle illita labra veluti cadi delambit. (Euripides hic significari videtur.)

Eq. vs. 973 chorus in una illarum lepidarum cantilenarum, quas poeta tamquam condimenta identidem largiter coenae addit, gaudio se esse exsultaturum dicit, ἦν Κλέων ἀπόληται. Quamquam, inquit, audiui quosdam contra dicentes:

ὥς εἰ μὴ ᾿γένεθ’ οὗτος ἐν
τῇ πόλει μέγας, οὐκ ἂν ἤ-
στην σκεύη δύο χρησίμω,
δοῖδουξ οὐδὲ τορύνη.

nisi hic magnus evasisset in civitate, duo utilia instrumenta non existerent, neque pistillum neque tudicula (Cf. ea quae dixi de verbo κυκλῶν.)

Poetae haec comparatio pulchrior visa est quin ea iterum uteretur. In fabula Pacis enim, cum Polemos in eo est ut urbes Graeciae in immani mortario contundat, pistillum poscit. Quod cum non sit ad manum, famulo imperat ut ad Athenienses currat idque instrumentum inde afferat. Sed infecta re mox ille redit, (vs. 268)

τὸ δεῖνα γὰρ,

ἀπόλωλ’ ᾿Αθηναίοισιν ἀλετριβανος.

Feliciter Laconum pistillum quoque, Brasidas, una cum altero periit.

Iam supra diximus poetam in lite canum, quae occurrit in fabula Vesparum, altero cane Labete ducem Lachetem significare, qui in Sicilia sacculo suo melius quam

militum ipsiusve civitatis commodo consuluisse ferebatur. Ad has rapinas alludit igitur, cum vs. 924, imaginem cum rebus veris libere permiscens, accusatorem praedicantem facit: „Ne dimittite eum,

ὅστις περιπλεύσας τὴν θυσίαν ἐν κύκλῳ
ἐκ τῶν πόλεων τὸ σκῆρον ἐξεδήδοκεν.

qui mortarium circumnavigans crustam ex urbibus exedit.”

Eccles. vs. 991 iuvenis contra vetulam libidinosam, cuius vultus rugis ac cicatricibus turpatus est, ita vociferatur:

ἀλλ' οὐχὶ νυνὶ κρησέραν αἰτούμεθα.

sed nunc pollinarium cribrum nobis non opus est ⁽¹⁾.

Cribri etiam mentio fit in fragmento 404:

ὥσπερ κόσκινον αἰρόπινον τέτρηται.

Cribrum αἰρόπινον dicit, quo frumentum ab lolio purgatur. (Dindorf.)

Eccles. vs. 1002 idem iuvenis, quem anus amore incensa in cubiculum suum vi et fere obtorto collo abripit, contumeliose admodum sed non valde facete (mihi certe hic iocus friget) exclamat: uncus est, non mulier:

τί δῆτα κρεάγρας τοῖς κάδοις ὠνοίμεθ' ἄν,
ἐξὸν καθέντα γράδιον τοιουτονὶ
ἐκ τῶν φρεάτων τοὺς κάδους συλλαμβάνειν;

Paucas metaphoras noster habet ex balneo.

(1) Compare nostrum: een gezicht als een schuimschaam.

Vesp. vs. 483 Philocleon minatur:

ἀλλὰ νῦν μὲν οὐδὲν ἀλγεῖς, ἀλλ' ὅταν ξυνήγορος
ταῦτά ταῦτά σου καταντλήῃ καὶ ξυνωμότην καλῇ.

(Tum demum, Bdelycleon, totus peribis,) cum publicus
causarum patronus iisdem illis verbis te suffuderit (i. e. te
monarchiae cupidum esse arguerit) teque coniuratum appel-
laverit. καταντλεῖν significat: frigida vel calida aqua aliquem
suffundere. Nos quoque metaphorice dicimus: *Ik kreeg
een stortbad over mijn lijf.*

I.ys. vs. 337 mulier collegas ita admonet: „afferte
aquam,

ἤκουσα γὰρ τυφογέρον-
τας ἄνδρας ἔρρειν, στελέχη
φέροντας, ὥσπερ βαλανεύσοντας,

audivi enim capulares senes stipites ferentes, tamquam
balneum calefacturos, adventuros esse.”

Duae modo apud nostrum occurrunt metaphorae ex
ludo alearum desumptae.

Eccles. vs. 1118, famula populum ad coenam communem
invitans i. a. dicit: „Omnia bona vobis praesto sunt,

πολὺ δ' ὑπερπέπαικεν αὖ
τούτων ἀπάντων τὰ Θάσι' ἀμφορείδια.

Thasiae amphorulae autem haec omnia dulcedine longe
superant.

Fr. 544: φράζε τοίνυν, ὡς ἐγὼ πᾶς ἀνέριμμαι κύβος.

nos admonet celeberrimorum Caesaris verborum, post-
quam Rubiconem transvexit.

Ab aleis mihi liceat transire ad aliud oblectamentum minus periculosum, turbinem dico. Vesp. vs. 1517 chorus Carcini pumiliones hisce verbis ad saltandum incitat:

Φέρε νυν ἡμεῖς αὐτοῖς ὀλίγον συγχωρήσωμεν ἅπαντες,
ἵν' ἐφ' ἡσυχίας ἡμῶν πρόσθεν βεμβικίζωσιν ἑαυτούς.

Agedum, omnes illis paululum cedamus, ut libere ante nos se versent, turbinum instar.

Av. vs. 1461 sycophanta de se ipso autumat:

βέμβικος οὐδὲν διαφέρειν δεῖ.

sicut turbo ut in omnes partes me vertere possim mihi curandum est.

METAPHORAE DE PROMPTAE EX VESTITU ET CORPORIS ORNAMENTIS.

Av. vs. 122 duo terricolae, Pithetaerus et Euelpides, hisce verbis avium regi epopi explicant cur ad eum venerint:

ἰκέτα νῦν πρὸς σὲ δεῦρ' ἀφίγμεθα,
εἴ τινα πόλιν φράσειας ἡμῖν εὖερον,
ὥσπερ σισύραν ἐγκατακλινῆναι μαλθακὴν.

supplices ad te venimus, rogantes num nobis urbem quandam indicare possis, cui molliter incubemus, sicut in lanuginosam mollem lacernam. (Cf. Vesp. vs. 1138.)

Cum audiverit urbem neque bonis neque malis civibus gaudere, Aeschylus Ran. vs. 1458 exclamat:

πῶς οὖν τις ἂν σώσειε τοιαύτην πόλιν,
ἧ μήτε χλαῖνα μήτε σισύρα συμφέρει;

cui nec laena nec paenula expedit.

Lysistrata mulierum strenua duce vs. 1161 eius fabulae, quae nomen ab ipsa accepit, legatos Atheniensium et Laconum rogante:

τί δ' οὐ διηλλάγητε; φέρε, τί τοῦμποδῶν;
legatus Lacedaemonius respondet:

ἄμέες γὰ λῶμες, αἴ τις ἀμὴν τῶγκυκλον
λῆ τούτ' ἀποδόμεν. Lys. ποῖον, ὦ τᾶν; Lac. τὰν Πύλον,
ἄσπερ πάλαι δεόμεθα καὶ βλιμάδδομες.

Nos quidem volumus, si quis nobis pallium illud (τῶγκυκλον vestimentum erat muliebres) reddere velit. Lys. Quidnam, o bone? Lac. Pylum, quam iam dudum cupidi expetimus. (Verbum βλιμάζειν, Dorice βλιμάδδεν, obsceno sensu usurpatur.)

Pac. vs. 686 de Hyperbolo scite dicitur:

ἀπορῶν δ' δῆμος ἐπιτρόπου καὶ γυμνὸς ὢν
τοῦτον τέως τὸν ἄνδρα περιεζώσατο,

cum populus enim tutoris indigeret ac nudus esset, hoc homine se interim accinxit.

Vestes Sardianae antiquitus insignes erant propter magnificum puniceum colorem (Cf. Plat. com. 208.); inde Dicaeopolis, cum Persici legati caput baculo percutere minatur, tropice dicit Ach. vs. 112: „Verum mihi narra,

ἵνα μὴ σε βάψω βάμμα σαρδιανικόν”

Cum Cyzici autem vestes viridi colore tingerentur, Pac. vs. 1172 chorus non valde facete iocatur: „Odi illum militem gloriosum,

τρεῖς λόφους ἔχοντα καὶ Φοινικίδ' ὀξεῖαν πάνυ,
ἣν ἐκεῖνός φησιν εἶναι βάμμα Σαρδιανικόν,
ἣν δέ που δέη μάχεσθ' ἔχοντα τὴν Φοινικίδα,
τηνικαῦτ' αὐτὸς βέβαπται βάμμα Κυζικηνικόν.

Av. vs. 670 perhibetur de pulchra quadam avi nitidis plumis insigni:

ὅσον δ' ἔχει τὸν χρυσὸν ὥσπερ παρθένος.

quantum habet auri, tamquam compta puella.

Ovidii verba (Met. XIII. 1.) „vulgi stante corona” unicuique sunt nota, eadem autem metaphora Plut. vs. 786 Chremylus utitur narrans quanta multitudo Plutum sanatum in foro circumsteterit:

ποῖος οὐκ ὄχλος

περιεστεφάνωσεν ἐν ἀγορᾷ πρεσβυτικός;

Nub. vs. 749 ut debita sua solvere coactus non sit, Strepsiadi ingeniosa venit in mentem cogitatio: Si lunam ex caelo deducerem,

εἴτα δὲ

αὐτὴν καθείρξαιμ' ἐς λοφεῖον στρογγύλον,

ὥσπερ κάτοπτρον, κἄτα τηροίην ἔχων,

ac deinde conclusam in capsula rotunda, tamquam speculum asservarem.

Botularius Demum edocens qualis antea fuerit Eq vs. 1347 contendit: „Si quis tibi blandiretur, facillime te decipere poterat, tu stolide nihil sentiebas,

τὰ δ' ὥτά γ' ἂν σου νῆ Δί' ἐξεπετάννυτο

ὥσπερ σκιάδειον καὶ πάλιν συνήγετο.

tamquam umbella, mehercle, aures tuae se distendebant et rursus contrahebant.

Notum est Athenis plerumque mulieres domi vestes conficere solitas esse, curantes *ἱστόν τ' ἡλακάτην τε*. Etenim lanificium fere unicum habebatur negotium, cui

studere iis liceret. Quod si nobis esset ignotum, Lys. vs. 568 sq. lepidο modo nos docere possent, ubi Lysistrata uni ex prytanibus dicit: „nobis mulieribus ut bellum componamus mandate, omnes enim difficultates dissolvemus experientiam nostram lanificii rebus publicis adhibentes.

ὥσπερ κλωστήρ', ὅταν ἡμῖν ἦ τετραγμένος, ᾧδε λαβοῦσαι,
ὑπενεγκοῦσαι τοῖσιν ἀτράκτοις τὸ μὲν ἐνταυθί, τὸ δ' ἐκεῖσε,
οὕτως καὶ τὸν πόλεμον τοῦτον διαλύσομεν, ἢν τις ἐάσῃ,
διενεγκοῦσαι διὰ πρεσβειῶν τὸ μὲν ἐνταυθί, τὸ δ' ἐκεῖσε.

Veluti fila, cum nobis sunt turbata,prehendimus, unum huc, alterum illuc fusis subducentes, ita istud bellum quoque dissolvemus, si quis siverit, per legationes unum huc, alterum illuc diducentes.

Pryt. ἐξ ἐρίων' δὴ καὶ κλωστήρων καὶ ἀτράκτων πράγματα θεινὰ
παύσειν οἶεσθ', ᾧ ἀνόητοι; Lys. καὶν ὑμῖν γ' εἴ τις ἐνὴν νοῦς,
ἐκ τῶν ἐρίων τῶν ἡμετέρων ἐπολιτεύεσθ' ἂν ἅπαντα.

Pryt. πῶς δὴ; Φέρ' ἴδω. Lys. πρῶτον μὲν ἐχρῆν, ὥσπερ πόκου ἐν
βαλανείῳ,
ἐκπλύναντας τὴν οἰσπῶτην, ἐκ τῆς πόλεως ἐπὶ κλίνης
ἐκραβδίξειν τοὺς μοχθηροὺς καὶ τοὺς τριβόλους ἀπολέξαι,
καὶ τοὺς γε συμισταμένους τούτους καὶ τοὺς πιλοῦντας
ἐαυτοὺς
ἐπὶ ταῖς ἀρχαῖσι διαξῆναι καὶ τὰς κεφαλὰς ἀποτίλαι·

Lys. Primum oportebat, tamquam e vellere in balneo sordes ex urbe eluere in lecto, hominesque improbos virgis expellere stercusque lanae inhaerens decerpere et istos qui inter se cohaerent et magistratus affectantes sese trudent, distrahere, eorumque capita avellere.

εἶτα ξαίνειν ἐς καλαθίσκον, κοινὴν εὐνοίαν, ἅπαντας,
καταμειγνύντας τοὺς τε μετοίκους καὶ τις ξένος ἢ φίλος ὑμῖν,
καὶ τις ὀφείλει τῷ δημοσίῳ, καὶ τούτους ἐγκαταμεῖξαι
καὶ νῆ Δία τάς γε πόλεις, ὅποσαι τῆς γῆς τῆσδ' εἰσὶν ἄποικοι,
διαγιγνώσκειν ὅτι ταῦθ' ἡμῖν ὥσπερ τὰ κατάγματα κεῖται
χωρὶς ἑκάστων· κἄτ' ἀπὸ τούτων πάντων τὸ κατάγμα λαβόντας
δεῦρο ξυνάγειν καὶ ξυναθροίζειν εἰς ἓν, κἄπειτα ποιῆσαι
τολύπην μεγάλην, κἄτ' ἐκ ταύτης τῷ δήμῳ χλαῖναν ὑφῆναι.

deinde carminare omnes in quasillum, in communem
benevolentiam dico, inquilinos quoque immiscentes et si
quis hospes aut amicus sit vobis; si quis autem debeat
aerario, hos quoque immisceri oportet; patriae nostrae
colonias autem, mecastor, veluti glomeres lanae carmi-
natae omnes iacere separatas scitote, ab omnibus autem
illis tractum sumentes huc adducere et in unum omnia
colligere vos oportet, ac deinde facere glomerem magnum
ex eoque texere populo laenam.

Cum Lys. vs. 579 et 580 (et Ach. vs. 112) apte com-
parari possunt Ach. vs. 319 et 320, ubi senes carbonarii
se invicem ita in Dicæopolidem exhortantur:

εἰπέ μοι, τί φειδόμεσθα τῶν λίθων, ὧ δημόται,
μὴ οὐ καταξαίνειν τὸν ἄνδρα τοῦτον ἐς φοινικίδα;

METAPHORAE PETITAE EX REBUS AMATORIIS ET NATURALIBUS.

Eq. vs 736 botularius Demum comparat cum pueris
amatis, qui viros probos et bonos non admittunt, sordidis
autem homuncionibus se totos tradunt.

„σὺ γὰρ

ὅμοιος εἶ τοῖς παισι τοῖς ἐρωμένοις·
τοὺς μὲν καλοὺς τε κἀγαθοὺς οὐ προσδέχει,
στυγὲν δὲ λυχνοπώλαισι καὶ νευρορράφοις
καὶ σκυτοτόμοις καὶ βυρσοπώλαισιν δίδως.”

Venusta imago (qualem nos appellaremus *genrestukje*) invenitur Pac. vs. 980, ubi dea admonetur ne itidem faciat ut mulierculae adulterae solent, quae ab ianua furtim prospicientes, si quis eas animadverterit, recedant, si autem abeat, rursus prospectent.

„μὴ ποίει γ' ἄπερ αἱ

μοιχευόμεναι δρῶσι γυναῖκες·
καὶ γὰρ ἐκεῖναι παρακλίνασαι
τῆς αὐλείας παρακύπτουσιν
κἂν τις προσέχῃ τὸν νοῦν αὐταῖς,
ἀναχωροῦσιν,
κἄτ' ἢν ἀπίῃ, παρακύπτουσιν.
τούτων σὺ ποίει μηδὲν ἔθ' ἡμᾶς.”

Eccles. vs 1161 poeta spectatores sui memores esse admonet, licet suam fabulam primam docere sorte coactus sit.

μηδὲ ταῖς κακαῖς ἐταῖραις τὸν τρόπον προσεικέναι,
αἱ μόνον μνήμην ἔχουσι τῶν τελευταίων αἰεί.

Cum rusticus Strepsiades ianuam Socratis nimis fortiter pultaverit, discipulus ianitor Nub. vs. 135 ira commotus vociferatur :

ἀμαθὴς γε νῆ Δί', ὅστις οὕτως σφόδρα
ἀπεριμερίμνως τὴν θύραν λελάκτικας
καὶ φροντίδ' ἐξήμβλωκας ἐξηυρημένην.

Ridiculus usus verbi ἐξήμβλωκας, quod poeta sine dubio

usurpat ad Socratis matris artem *μαιευτικὴν* deridendam ,
 lepidam antithesis praebet cum gravitate iuvenis philosophi.

„A pravis istis mulieribus adeo aqua perfusi sumus,”
 senes Lys. vs. 401 queruntur,

„ὥστε θαιματῖδια
 σείειν πάρεστιν ὥσπερ ἐνεουρηκότας.”

Ran. vs. 95 de vilibus quibusdam poetis, qui semel
 chorum acceperunt, dicitur: „Statim ex oculis elabuntur
 illa *μειρακύλλια*

ἅπαξ προσουρήσαντα τῇ τραγωδίᾳ.”

Sic pueruli isti imberbes, quibus *σπέρμα παιδοποιῶν οὐκ*
ἐνεστιν, opponuntur *τοῖς γενναίοις καὶ γονίμοις ποιηταῖς*, qualis
 fuit Aeschylus; illi tentant musam tragicam, hi uxorem
 ducunt et prolem vivacem ex ea procreant.

METAPHORAE A PARTIBUS HUMANI CORPORIS ET EARUM FACULTALIBUS DESUMPTAE.

Cum Francogallica locutione *de pied en cap* bene com-
 parari possunt Plut. vs. 649 et 650, ubi servus Carion
 dominae narraturus quomodo Plutus sanatus sit, sic incipit:

ἄκουε τοίνυν, ὡς ἐγὼ τὰ πράγματα
ἐκ τῶν ποδῶν ἐς τὴν κεφαλὴν σοι πάντ' ἐρῶ.

Ran. 'vs. 925 Aeschyli verba Euripides vocat *βόεια*,
ὄφρῦς ἔχοντα καὶ λόφους, δειν' ἄττα *μορμορῶπὰ*,
 supercilia habentia et cristas, terrifica et horrenda.

Initio fabulae Ecclesiazusarum spectatores Praxagoram solam adspiciunt in scena; lucernam quam manu gerit, ita alloquitur, tragoediae stylum comice imitata:

Ἦ λαμπρὸν ὄμμα τοῦ τροχηλάτου λύχνου.

„O lucide oculo fictilis lucernae.” Qui recordatur Solem saepe diei oculum vocari, huius versus vim comicam sentit.

Cum in fabula Lysistratae Athenienses et Lacedaemonii a mulieribus coacti invicem legatos miserunt ad pacem faciendam, Athenienses vs. 1168 rogant:

τὸ -δεῖνα τοίνυν παράδοθ' ἡμῖν τουτονὶ

πρώτιστα τὸν Ἑχινούντα καὶ τὸν Μηλιᾶ

κόλπον τὸν ὀπισθεν καὶ τὰ Μεγαρικὰ σκέλη.

Eodem sensu nimirum quo hoc loco atque alibi sexcenties a Graecis usurpatur vox κόλπος, Romani utuntur voce: *sinus* et nos: *boezem*.

Ran. vs. 4. Dionysus servo imperat: noli dicere: ὡς πιέζομαι,

πάνυ γὰρ ἐστ' ἤδη χολή.

nam frigidus ille iocus bili iam amarior est.

Socrates stupentem novum discipulum docens solas Nubes in coelo regnare et cuncta suo numine efficere, fulmen autem quo modo oriatur his verbis explanat

Nub. vs. 405:

ὅταν ἐς ταύτας ἄνεμος ξηρὸς μετεωρισθεὶς κατακλησθῇ,

ἐνδοθεν αὐτὰς ὥσπερ κύστιν φυσᾷ, κἄπειθ' ὑπ' ἀνάγκης

ρήξας αὐτὰς ἔξω φέρεται σοβαρὸς διὰ τὴν πυκνότητά,

ὑπὸ τοῦ ροίβδου καὶ τῆς ῥύμης αὐτὸς ἑαυτὸν κατακάων.

cum ventus aridus sublimis sublatus in istis includitur, intus eas inflat tamquam vesicam, deinde necessitate

coactus eas dirumpens extrorsum fertur densitate concitatus, stridente impetu se ipsum comburens.

Pro proprio: τὰ χεῖλη δακῶν Nub. vs. 1368 tropice dicitur:

ὁμῶς δὲ τὸν θυμὸν δακῶν ἔφην.

Paululum diverso sensu Vesp. vs. 777 Bdelycleon patri suo dicit: „si domi iudicabis,

οὐχὶ πεινῶν ἀναμενεῖς,

δάκνων σεαυτὸν καὶ τὸν ἀπολογούμενον.

non esuriens finem iudicii expectare coactus eris, te ipsum et reum crucians.

Quamvis inviti, tamen parumper apud carunculis aegra membra remorari debemus. Cum senex enim sago indutus Vesp. vs. 1172 rogat, cui hominum nobilium similis sit, filius ei respondet:

ὅτῳ; δοθῆναι σκόροδον ἡμφιεσμένῳ.

„furunculo, cui impositum est ex alio emplastrum”. Eius rubrum caput sine dubio furunculus videbatur, abolla autem emplastrum. Cf. fr. 43 Teleclidis:

ὅδ’ ἀπ’ Αἰγίνης νήσου χωρεῖ δοθιῆνος ἔχων τὸ πρόσωπον.

De Pericle haec verba dicta esse putat Bergkiius, fortasse autem referenda sunt ad Aristophanem, qui Aeginae natus erat.

Ran. vs. 1246 Dionysus Euripidi, quem Aeschylus lecythio illo profligavit, se adversario assentiri affirmat,

„τὸ ληκύθιον γὰρ τοῦτ’ ἐπὶ τοῖς προλόγοις σου

ὥσπερ τὰ σῦκ’ ἐπὶ τοῖσιν ὀφθαλμοῖς ἔφυ.”

lecythulus enim ille tuis prologis adhaeret tamquam mariscae (caruncula) oculis.

Vesp. vs. 702 filius patri heliastae asseverat: „imperii tui, quo tantopere gloriaris

οὐκ ἀπολαύεις, πλὴν τοῦθ' ὃ φέρεις, ἀκαρῆ, καὶ τοῦτ' ἐρίῳ σοι ἐνστάζουσιν κατὰ μικρὸν αἰεὶ, τοῦ ζῆν ἔνεχ', ὥσπερ ἔλαιον.”

Ad haec verba non valde perspicua explicanda scholiasta annotat haec: *ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν τὰ ὄτα ἀλγούντων καὶ δι' ἐρίου ἐπισταζομένων ἔλαιον καταβραχύ.*

Ad senibus maledicendum interdum in usu sunt verba *τύμβος* vel *σορός*. Ita seni ignem afferenti dicitur Lys. vs 373:

τί δαί σὺ πῦρ, ὦ τύμβ', ἔχων;

ac in fragmento 1 legitur:

ἀλλ' εἰ σορέλλη καὶ μύρον καὶ ταινίαι.

Vesp. vs. 1370 senex, in comissatorem conversus, dum tibicinam ex convivio secum abripere conatur filio convicianti respondet, quasi ipse iuvenis, alter autem senex sit:

τί ταῦτα ληρεῖς, ὥσπερ ἀπὸ τύμβου πεσών;

quid deliras, quasi a tumulo delapsus sis? i. e. tamquam homo qui iam diu mortuus est.

Exstant apud nostrum duae metaphorae petitae ex servorum condicione; altera quid felicissimum habuerit eorum vita indicat, altera quid miserrimum.

Plut. vs. 769 matrona Plutum, cui visus redditus est, exceptura sibi ipsi dicit:

φέρε νυν ἰοῦσ' εἴσω κομίσω καταχύσματα,

ὥσπερ νεωνήτοισιν ὀφθαλμοῖς ἐγώ.

Videmus moris fuisse ut novus servus, tamquam hospes, bellariis exciperetur; eosdem autem servos interdum etiam crudeliter cruciari potuisse nos monet I.ys. vs. 845, ubi viri libidine sua cruciati queruntur:

οἱμοι κακοδαίμων, ὅς οὖν σπασμός μ' ἔχει
 χά τέτανος ὥσπερ ἐπὶ τροχοῦ στρεβλούμενον.

Ex re nummaria desumpta comparatio valde nota invenitur Ran. vs. 718, ubi chorus in parabasi cives reprehendit quod, quemadmodum pro bonis veteribus nummis non adulteratis novis utuntur aeneis pessimae notae, ita nobiles cives contumeliis afficiunt, peregrinis autem repubblicam committunt infimo loco natis.

πολλάκις γ' ἡμῖν ἔδοξεν ἡ πόλις πεπονθέναι
 ταῦτόν ἐς τε τῶν πολιτῶν τοὺς καλοὺς τε ἀγαθοὺς,
 ἐς τε τὰρχαῖον νόμισμα καὶ τὸ καινὸν χρυσίον.
 οὔτε γὰρ τούτοις οὔσιν οὐ κεκιβδηλευμένοις,
 ἀλλὰ καλλίστοις ἀπάντων, ὥς δοκεῖ, νομισμάτων,
 καὶ μόνοις ὀρθῶς κοπεῖσι καὶ κεκωδωνισμένοις
 ἐν τε τοῖς Ἑλλήσι καὶ τοῖς βαρβάροισι πανταχοῦ,
 χρώμεθ' οὐδὲν, ἀλλὰ τούτοις τοῖς πονηροῖς χαλκίοις,
 χθές τε καὶ πρόην κοπεῖσι τῷ κακίστῳ κόμματι,

eodem modo non amplius utimur nobilibus civibus, τοῖς
 δὲ χαλκοῖς καὶ ξένοις.

Cf. Ran. vs. 890, ubi Dionysus Euripidem rogat: suntne tibi dei

ἴδιοί τινές σου, κόμμα καινόν; Eur. καὶ μάλα.

et Plut. vs. 862, ubi de sycophanta quodam dicitur:

ἔοικε δ' εἶναι τοῦ πονηροῦ κόμματος.

Nonnullas metaphoras noster petivit ex arte, non multas tamen, plures exspectaveris.

Fr. 414 continet hosce versus:

Τί οὖν ποιῶμεν; χλανίδ' ἐχρῆν λευκὴν λαβεῖν,
 εἴτ' ἰσθμιακὰ λαβόντες, ὥσπερ οἱ χοροὶ,
 ᾄδῶμεν ἐς τὸν δεσπότην ἐγκώμιον.

Athenae. Ἰσθμιακόν: οὕτως καλοῦμενον στέφανον.

Notum est choros, quia cantabant in honorem dei Dionysi, corona ornari solitos esse.

Eccles. vs. 634. Praxagora dicit: quam scitum erit cum pauper quidam et senex amator secundum nostrum decretum diviti iuveni dicat: mihi cede et ἐπιτήρει

ὅταν ἤδη ἔγω διαπραξάμενος παραδῶ σοι δευτεριάζειν.
opperire dum ego, peracta re, secundas partes agendas tibi daturus sim.

Iocans Eccles. vs. 739 civis, qui supellectilem suam colligit ut ad arcam communem eam conferat, se pompam Panathenaeorum instruere fingit. Molae autem his verbis partes dat citharoedi:

σύ δὲ δεῦρ' ἢ κιθαρῳδὸς ἐξιθι,
πολλάκις ἀναστήσασά μ' εἰς ἐκκλησίαν
ἄωρὶ νύκτωρ διὰ τὸν ὄρθριον νόμον.

Ad risum movendum ludit voce ὄρθριος, quae eodem fere sono est ac ὄρθιος, τὸν ὄρθιον autem νόμον ex Herodoti narratione de Arione novimus omnes.

Vesp. vs. 574 a Philocleone tropice dicitur:

ἡμεῖς αὐτῷ τότε τῆς ὀργῆς ὀλίγον τὸν κόλλοπ' ἀνεῖμεν,
tum irae nostrae verticillum (quo lyrae chordae intendebantur) paululum ei relaxamus.

Ex arte plastica quam vocant est petita metaphora, qua Aeschylus utitur Ran. vs. 1041: „Homerus instituit viros

πολλοὺς ἀγαθοὺς, ἃν ἦν καὶ Λάμαχος ἥρωες·
ἔθεν ἡμὴ Φρὴν ἀπομαξαμένη πολλὰς ἀρετὰς ἐποίησεν,
Πατρόκλων, Τεύκρων θυμολέοντων, cet.

Ex bona materia, quam Homerus ei praeberit se signa suorum heroum finxisse Aeschylus affirmat.

Ran. vs. 536 chorus servum astutum, qui callide tempori servit, his verbis laudat: Viri prudentis est

μετακυλίνδειν αὐτὸν αἰεὶ
πρὸς τὸν εὖ πράττοντα τοῖχον,
μᾶλλον ἢ γεγραμμένην
εἰκὼν' ἐστάναι, λαβόνθ' ἐν
σχῆμα.

τοῖχος hoc loco significat latus navis; ad illud latus, quod non in periculo versatur se convertere oportet hominem prudentem neque tamquam pictam imaginem, immobilem manere.

Av. vs. 1113 aves se iudices concacatuos esse minantur, nisi praemio se dignos esse iudicaverint, ideoque illis suadent lunulas sibi faciendas curare, quales signa gerant:

„ἦν δέ μὴ κρίνητε, χαλκεύεσθε μνηίσκους Φορεῖν
ὥσπερ ἀνδριάντες· ὡς ὑμῶν δεῖ αὖ μὴ μῆν' ἔχῃ,
ὅταν ἔχῃτε χλανίδα λευκὴν, τότε μάλισθ' οὕτω δίκην
δώσεθ' ἡμῖν, πᾶσι τοῖς ὄρνισι κατατιλώμενοι.

scholiasta annotat haec: μνηίσκους: σκεπάσματα, ἅπερ ἐπιτιθέασι ταῖς κεφαλαῖς τῶν ἀνδριάντων διὰ τὸ μὴ ἀποπατεῖν κατ' αὐτῶν.

METAPHORAE DE PROMPTAE EX STADIO ET HIPPODROMO.

Vesp. vs. 548 senex semet ipsum ac collegas defensor, orationem suam ita incipit:

καὶ μὴν εὐθύς γ' ἀπὸ βαλβίδων περὶ τῆς ἀρχῆς ἀποδείξω
τῆς ἡμετέρας ὡς οὐδεμιᾶς ἡττων ἐστὶν βασιλείας.

„Statim ab ipsis carceribus ostendam” cet. Compara
Latinam locutionem *ad calcem usque*, quae item ex
stadio desumpta est. Nos quoque dicimus: *den eindpaal*
bereiken. Cf. Eq. vs. 1159, ubi botularius Demum rogat:

ἄφες ἀπὸ βαλβίδων ἐμέ τε καὶ τουτονὶ
ἵνα σ' εὖ ποιῶμεν ἐξ ἴσου.

Filio somnianti de cursibus suis equestribus ac in somnio
roganti Nub. vs. 29:

πόσους δρόμους ἐλᾷ τὰ πολεμιστήρια;

pater curis excruciatu ac insomnis amare respondet:

ἐμὲ μὲν σὺ πολλοὺς τὸν πατέρ' ἐλαύνεις δρόμους.

me, tuum patrem, multis cursibus exagitas; huc illuc
mente cursito num quam rationem invenire possim qua
nos servaturus sim.

„Noli hunc metuere, collega,” chorus Vesp. vs. 373 dicit,

ὡς ἐγὼ τοῦτόν γ', ἐὰν γρύ-
ξη τι, ποιήσω δακεῖν τὴν
καρδίαν καὶ τὸν περὶ ψυ-
χῆς δρόμον δραμεῖν,

si tantillum modo dixerit, eum cor suum mordere et pro
vita currere cogam.

Vesp. vs. 1122 coryphaeus narrat poetam initio comoe-
dias suas aliis docendas tradidisse, deinde autem, inquit,
suo nomine periclitatus est

οὐκ ἀλλοτριῶν, ἀλλ' οἰκείων Μουσῶν στόμαθ' ἡνιοχήσας.

Ran. vs. 837. Euripides aemulum suum vocat:

ἄνθρωπον ἀγριοποιὸν, αὐθαδέστομον,

ἔχοντ' ἀχάλινον ἀκρατὲς ἀθύρωτον στόμα,

poetam cuius carmina horrida Cyclopibus fortasse vel Centauris placere possunt, non cultissimae urbis civibus, ore praeditum contumaci effrenato incontinenti numquam clauso.

ἵππους ἐλαύνων ἐξέπεσον, νῆ τοὺς θεούς

Amyntas quidam Nub. vs. 1272 queritur; cui senex Strepsiades praeceptis Socratis imbutus, verbis ludens respondet:

τί δῆτα ληρεῖς, ὥσπερ ἀπ' ὄνου καταπεσών;

Proverbium erat ἀπὸ νοῦ πεσεῖν, mente destitui, ludens Strepsiades igitur dicit: Ohe, ab equis decidisti, hoc non est cur lamenteris, tamquam, quod multo gravius est malum, ἀπ' ὄνου καταπεσών.

METAPHORAE EX PALAESTRA PETITAE.

Eq. vs. 259 chorus Cleoni exprobrat: Merito verberaris, qui τοὺς ὑπευθύνους exhauris,

κἄν τιν' αὐτῶν γυνῶς ἀπράγμον' ὄντα καὶ κεχηγνότα,

καταγαγῶν ἐκ Χερρονήσου διαλαβῶν ἡγκύρισας,

εἴτ' ἀποστρέψας τὸν ὦμον αὐτὸν ἐνεκολήβασας.

Si autem stupidum aliquem ac inertem inter eos cognoveris, e Chersoneso tecum auferens medium prendis ac humi prosternis, eum deprimens nexu brachiorum tuorum curatorum tamquam ancorae, tum umero retorto eum ἐγκοληβάζεις. Quod scholiasta affirmat, hoc verbum significare ἐκπιεῖν, merae sunt nugae. Nisi totam imaginem corrupturus es, tibi verbo opus est ex re palaestrica desumpto. A nonnullis nobis offertur: *ventrem ferire*, sed hanc signi-

ficationem nullo modo potest habere post verba: ἀποστρέψας τὸν ὦμον. Mihi fere significare videtur: ac eum genu·imposito toto tuo onere deprimis.

Cum Cleon in fabula Equitum adulando sibi chorum conciliare conatur, hic non decipitur: vs. 269 enim exclamat:

ὥς δ' ἀλαζῶν, ὥς δὲ μάσθλης· εἶδες οἱ' ὑπέρχεται
ὥσπερ εἰ γέροντας ἡμᾶς κἀκκοβαλικεύεται;
ἀλλ' εἰάν ταύτη γε νικᾷ, ταυτῇ πεπλήξεται·
ἦν δ' ὑπεκκλίνῃ γε δευρὶ, τὸ σκέλος κυρηβάσει.

nos deludere conatur, sed si hac ratione vicerit, eadem ferietur, si vero huc declinaverit, in meum crus caput infringet. κυρηβάζειν est verbum, quod in usu est de ictibus caprorum.

Eq. vs. 387 chorus botularium, pugnatorem suum hoc modo incitat:

ἀλλ' ἐπιθι καὶ στρόβει,
μηδὲν ὀλίγον ποιεῖ. νῦν γὰρ ἔχεται μέσος·
ὥς εἰάν νυνὶ μαλάξῃς αὐτὸν ἐν τῇ προσβολῇ,
δειλὸν εὐρήσεις·

medius tenetur, si nunc eum impetu tuo debilitaveris, ignavum reperies. Unusquisque, minimam modo luctandi experientiam habeat, actum esse scit de illo, cuius medium corpus adversarius amplectatur.

Ex Nub. vs. 1047 quoque hoc discere possis, ubi argumentator iniustus adversarium ita interpellat:

ἐπίσχε· εὐθὺς γὰρ σε μέσον ἔχω λαβὼν ἄφουκτον.

Nub. vs. 126 Strepsiades postquam apud filium nil effecit, se ita consolatur:

ἀλλ' οὐδ' ἐγὼ μέντοι πεσὼν γε κείσομαι.

Ante initium aemulorum poetarum certamen chorus Ran. vs. 875 Musas his verbis invocat:

ὦ Διὸς ἐννέα παρθένοι ἄγναι

Μοῦσαι, λεπτολόγους ξυνετὰς φρένας αἵ καθορᾶτε
 ἀνδρῶν γνωμοτύπων, ὅταν εἰς ἔριν ὀξυμερίμοις
 ἔλθωσι στρεβλοῖσι παλαίσμασιν ἀντιλογοῦντες·

Musae, quae subtiles sollertes mentes aspicite virorum
 sententias procudentium, cum in arenam descendant acute
 excogitatis versutis artibus luctatoriis certantes.

Medium inter certamen vs. 1102 chorus existimat:

χαλεπὸν οὔν ἔργον διαιρεῖν,
 ὅταν ὁ μὲν τείνῃ βιαίως,
 ὁ δ' ἐπαναστρέφειν δύνηται κάπερείδεσθαι τορῶς.
 ἀλλὰ μὴ 'ν ταύτῳ καθῆσθον·
 ἐσβολαὶ γάρ εἰσι πολλαὶ χᾶτεραι σοφισμάτων.

Difficile est iudicium, cum alter contendat fortiter, alter
 autem obnitatur strenue.

Pac. vs. 34 unus servorum iracundiam in scarabaeum
 effundens dicit:

οἶον δὲ κύψας ὁ κατάρατος ἐσθλεί,
 ὥσπερ παλαιστῆς παραβαλὼν τοὺς γομφίους.

veluti luctator dentes detorquens; notum est athletas anti-
 quitus infames fuisse propter voracitatem ac ignaviam suam.

Lys. vs. 1083 chorus dicit, cum praeter Lacones
 Athenienses quoque videt libidinosa tentigine cruciatos:

καὶ μὴν ὄρῳ καὶ τούσδε τοὺς αὐτόχθονας
 ὥσπερ παλαιστὰς ἄνδρας ἀπὸ τῶν γαστέρων
 θαίματι' ἀποστέλλοντας·

tamquam luctatores a ventre vestes reiicientes.

METAPHORAE PETITAE EX OPIFICIO ALIQUO.

Plurimae huius generis imagines occurrunt in fabula Equitum, in qua duo artifices, coriarius ac botularius, primas partes agant atque videlicet saepe ab ipsis vel aliis ad eorum opificium alludatur.

Eq. vs. 47 unus servorum narrat:

ὁ βυρσοπαφλαγῶν, ὑποπεσῶν τὸν δεσπότην,
ἤκαλλ', ἐθάπευ', ἐκολάκευ', ἐξηπάτα
κοσκυλματίοις ἄκροισι.

Ultima verba poeta παρ' ὑπόνοιαν dicit pro λογαρίοις ἄκροισι. — κοσκυλμάτια: τῶν βυρσῶν σμικρότατα περικόματα.-(Suid.)

Vs. 214 idem servus botularium hoc modo exhortatur:

τάραττε καὶ χόρδευ' ὁμοῦ τὰ πράγματα
ἅπαντα, καὶ τὸν δῆμον αἰεὶ προσποιοῦ
ὑπογλυκαίνων ῥηματίοις μαγειρικοῖς.

omnia disturba ac disseca, tamquam carnem ad botulos faciendos, cet

Vs. 314 Paphlago exclamat:

οἶδ' ἐγὼ τὸ πρᾶγμα τοῦθ' ὅθεν πάλαι καττύεται,

novi unde res consuatur.

Bot. εἰ δὲ μὴ σύ γ' οἶσθα κάττυμ', οὐδ' ἐγὼ χορδεύματα,
ὅστις ὑποτέμνων ἐπώλεις δέρμα μοχθηροῦ βοδὸς
τοῖς ἀγροίκοισιν πανούργως, ὥστε φαίνεσθαι παχὺ,
καὶ πρὶν ἡμέραν φορῆσαι μεῖζον ἢν δυοῖν δοχμαῖν.

Scholiasta nobis narrat καττύματα solida coria esse ad faciendas soleas, de voce ὑποτέμνειν autem annotat: ὅταν γὰρ ὑποτέμνη, παχύτερον φαίνεται, ἀσθενέστερον δὲ ἔστιν, oblique secare ita ut exile corium solidum videatur.

Cf. Ach. vs. 301, ubi chorus Dicaeopolidi affirmat :

ὥς μεμίσηκά σε Κλέωνος ἔτι μᾶλλον, ὃν ἐ-
γω τεμῶ τοῖσιν ἵππεῦσι καττύμματα.

Ultimo versu poeta iam indicat se fabulam (Equitum nimirum) mente agitare contra Cleonem.

Eq. vs. 334 Paphlago ironice botulario dicit :

καλῶς γ' ἂν οὖν τι πράγμα προσπεσόν σοι
ὤμοσπάρакτον παραλαβὼν μεταχειρίσαιο χρηστῶς.

pulchrè tu sane negotium aliquod tibi oblatum suscipiens, crudum divelleres ac probe tractares.

Vs. 369 Cleon minatur :

ἡ βύρσα σου θρανεύσεται.

corium tuum sellis obducetur.

Bot. δερῶ σε θύλακον κλοπῆς.

te deglubam ac ex corio tuo furis peram faciam.

Cl. διαπατταλευθήσει χαμαί.

distenderis humi paxillis affixus.

Bot. περικόμματα' ἐκ σου σκευάσω.

minutalia ex te faciam.

Cl. τὰς βλεφαρίδας σου παρατιλῶ.

palpebras tuas evellam.

Bot. τὸν πρηγορῶνα σου κτεμῶ.

ingluviem tuam exscindam.

Chor. καὶ νῆ Δί' ἐμβαλόντες αὐ-

τῷ πάτταλον μαγειρικῶς

ἐς τὸ στόμ', εἴτα δ' ἐνδοθεν

τὴν γλῶτταν ἐξείραντες αὐ-

τοῦ σκεψόμεσθ' εὔ κἀνδρικῶς

κεχηνότος

τὸν πρωκτὸν εἰ χαλάζῃ.

atque hercle ei, sicut porco, immisso in os paxillo coquorum more, deinde linguam eius extrahentes, spectabimus probe, ipso hianti, an culus eius strumas habeat.

Vs. 768 Paphlago affirmat: nisi te amo, Deme,

ἀπολοίμην καὶ διαπρισθείην κατατμυθείην τε λέπαδνα.

Eccles. vs. 385 civis quidam, rediens ex concione, nesciens se mulieres vidisse, quas propter vestes viriles ac barbas non agnoverit, magnum numerum sutorum in concione fuisse narrat:

καὶ δῆτα πάντες σκυτοτόμοις ἡκάζομεν

ὀρῶντες αὐτούς. οὐ γὰρ ἀλλ' ὑπερφυῶς

ὥς λευκοπληθής ἦν ἰδεῖν ἡκκλησίᾳ.

Thesmoph. vs. 52 complures dictiones depromptae ex arte aedificandi ac ex iis opificiis quae ad eam artem pertinent, transferuntur ad artem dramatis faciendi.

Famulus domo egrediens praedicat: Bona verba, quaeso,

μέλλει γὰρ δ' καλλιεπής Ἀγάθων

δρυσόχους τιθέναι δράματος ἀρχάς.

statumina ponere, dramatis exordia.

κάμπτει δὲ νέας ἀψιῖδας ἐπῶν,

curvat vero nova interamenta verborum,

τὰ δὲ τερνέυει, τὰ δὲ κολλομελεῖ,

alia carmina tornat quidem, alia autem conglutinat,

καὶ γνωμοτυπεῖ κἀντονομάζει

dicteria cudit et denominationes fingit

καὶ κηροχυτεῖ καὶ γογγύλλει

et liquefacit versus tamquam ceram et rotundat

καὶ χροανέυει.

ac fundit in formas.

Sicut hoc loco, in omnibus fere linguis ars scribendi cum aliis artibus ac opificiis comparari solet. Compara e. c. Latinas locutiones: *carmina pangere, drama exstruere, stylus limatus, dictio liquida*, cet. ac nostra: *versbouw, een stuk samenstellen, een stelsel opbouwen, afbrekende kritiek, gladde stijl, beschaafd*, cet.

Cum Euripides vs. 68 rogat ut ad dominum admitatur, famulus metaphoram persequitur ac respondet:

μηδὲν ἰκέτευ'· αὐτὸς γὰρ ἔξεισιν τάχα.
καὶ γὰρ μελοποιεῖν ἀρχεται· χειμῶνος οὖν
ὄντος κατακάμπτειν τὰς στροφὰς οὐ ῥάδιον
ἦν μὴ προῖη θύραζε πρὸς τὸν ἥλιον.

Nub. vs. 1366 iuvenis Socratis praeceptis imbutus declarat:

ἐγὼ γὰρ Αἰσχύλον νομίζω πρῶτον ἐν ποιηταῖς,
ψόφου πλέων, ἀξύστατον, στόμφακα, κρημνοποιόν.
strepitus plenum, minime dolatum, inflatum, arduorum
verborum artificem.

Pac. vs. 749 chorus cantat: Noster poëta

ἐποίησε τέχνην μεγάλην ἡμῶν ἀπύργωσ' οἰκοδομήσας.

Eq. vs. 461 choro Cleonem graviter increpante, hic iram non retinere potest ac exclamat:

ταυτὶ μὰ τὴν Δήμητρά μ' οὐκ ἐλάνθανεν
τεκταινόμενα τὰ πράγματα, ἀλλ' ἠπιστάμεν
γομφούμεν' αὐτὰ πάντα καὶ κολλώμενα.

sciebam omnia haec strui compingi conglutinari.

Chorus aliquantisper perterritus botularium tum ita obtestatur:

οἱμοι, σὺ δ' οὐδὲν ἐξ ἀμαξουργοῦ λέγεις;

spe non destituitur, responsum enim botularii est :

καὶ ταῦτ' ἐφ' οἷσιν ἐστὶ συμφυσώμενα
ἐγφῶδ'· ἐπὶ γὰρ τοῖς δεδεμένοις χαλκεύεται.

atque haec novi quamobrem conflentur, ad captivos
(Lacedaemonios Sphacteriae captos) enim vendendos cudit.

εῖ γ' εῖ γε, χάλκευ' ἀντὶ τῶν κολλωμένων.

laetus chorus approbat.

Cum Equitum fabula huius generis metaphoras plures
non contineat, alias iam adibimus.

Nub. vs. 740 Socrates novum discipulum admonet :

ἴθι νυν, καλύπτου καὶ σχάσας τὴν φροντίδα
λεπτὴν κατὰ μικρὸν περιφρόνει τὰ πράγματα,
ὀρθῶς διαιρῶν καὶ σποπῶν.

minutatim cogitationem dividens res considera.

Vesp. vs 694 duo iuvenes rhetores, qui mercede a reo
accepta, iudices fallunt ac specie modo litigant non re,
comparantur cum duobus hominibus, qui serram ducunt :

ὥς πρίονθ' ὁ μὲν ἔλκει, ὁ δ' ἀντενέδωκε.

Eccles. vs. 310 mulierum chorus queritur: Antea nemo
pecuniam accepit,

νυνὶ δὲ τριώβολον
ζητοῦσι λαβεῖν ὅταν
πράττωσί τι κοινὸν ὥς-
περ πηλοφοροῦντες.

ad haec scholiasta annotat: ὥς χειροτέχναι καὶ μισθωτοί.
(*als polderjongens.*)

Av. vs. 1145. In aedificanda urbe avium,

οἱ χῆνες ὑποτύπτοντες, ὥσπερ ταῖς ἄμαις
ἐς τὰς λεκάνας ἐνέβαλλον αὐτὸν τοῖν ποδοῖν.

anserens pedibus suis veluti ligonibus lutum e terra eruentes
in pelvis iniiciebant.

Ran. vs. 1296 postquam Euripides Aeschyli carmina sublimia in ridiculum detorsit, arbiter Dionysus rogat:

τί τὸ φλαττόθρατ τοῦτ' ἐστίν; ἐκ Μαραθῶνος ἢ
πόθεν συνέλεξας ἱμονιοστρόφου μέλη;

In Marathonis ora paludosa multa crescebat φλέως, (vid. Av. 246) ex qua materia funes torquebantur, ideo rogatum ex Marathone praelonga sua carmina collegerit. „Seilerlieder heissen des Aeschylos Chorgesänge hier deswegen, weil sie aus unendlich langen Versen bestanden, während die Verse der Euripideischen μέλη meist sehr kurz sind.” (Kock) Vertamus igitur: quid istud phlattothrat sibi vult? Ecquid ex Marathone id habes — utpote unus ex Marathonomachis — an aliunde duxisti istas tuas naenias infinitas restiario quam poeta digniores?

Pac. vs. 36 merdam devorans scarabaeus scite depingitur:

τὴν κεφαλὴν τε καὶ τὴν χεῖρ' ὥς
ὥδ' ἐπελάγων, ὥσπερ οἱ τὰ σχοινία
τὰ παχέα συμβάλλοντες ἐς τὰς δλκάδας.

caput ac manus ita circumducens, ut ii qui crassos rudentes convolvunt in naves onerarias.

Cum Euripides astutia sua socerum suum liberare frustra conatus est, una ex mulieribus Thesm. vs. 934 dicit:

νῆ Δί', ὥς νῦν δῆτ' ἀνὴρ
ὀλίγου μ' ἀφείλετ' αὐτὸν ἱστιορράφος.

ad explicandam vocem ἱστιορράφος, quae hoc loco significat: homo vafer, scholiasta annotat: ἐπεὶ ἄνω αἰγυπτιάζειν αὐτοὺς ἔφη, οἱ δὲ Αἰγύπτιοι λινοποιοὶ εἰσιν. (ac propter astutiam suam infames.)

Alludens ad carbonarium opificium Dicaeopolis post Acharnicorum senum minas Ach. vs. 321 exclamat:

οἷον αὖ μέλας τις ὑμῶν θυμάλωψ ἐπέζεσεν.

qualis fuligo iracundiae in vobis effervescit. (Cf. Eur. Hecub. 583.)

Eccles. vs. 826 tropice dicitur: cum unusquisque exspectaret lucrum fore reipublicae ex tributo, quod Euripides excogitarat,

εὐθύς κατεχρύσου πᾶς ἀνὴρ Εὐριπίδην,

cum autem cives hac spe destituerentur,

πάλιν κατεπίττου πᾶς ἀνὴρ Εὐριπίδην.

Mercatura tres modo metaphoras nostro suggessit, quae omnes occurrunt in fabula Ranarum. Vs. 858 dicitur:

λοιδορεῖσθαι δ' οὐ θέμις

ἄνδρας ποιητὰς ὥσπερ ἄρτοπώλιδας.

Apud Graecos τὰς ἄρτοπώλιδας eadem fama usas esse ac nostras mulieres piscatorias est notum. Cum uterque poeta ridicula exempla alterius poeseos dederit, Dionysus vs. 1364 iubet:

παύσασθον ἤδη τῶν μελῶν. Aesch. κῆμοιγ' ἄλλης.

ἐπὶ τὸν σταθμὸν γὰρ αὐτὸν ἀγαγεῖν βούλομαι,

ὅπερ ἐξελέγξει τὴν ποίησιν ὧν μόνον

τὸ γὰρ βᾶρος ὧν βασανιεῖ τῶν ῥημάτων.

Dion. ἴτε δεῦρό νυν, εἴπερ γε δεῖ καὶ τοῦτό με

ἀνδρῶν ποιητῶν τυροπωλῆσαι τέχνην.

„siquidem mihi poetarum ars tamquam caseus ponderanda est.” Utrunque stateramprehendunt ac Dionyso iubente alternis vicibus suos ipsorum versus recitant.

Eur. εἴθ' ὦφελ' Ἀργοῦς μὴ διαπτάσθαι σκάφος

Aesch. Σπερχιεὲ ποταμὲ βουνόμοι τ' ἐπιστροφαί

Dion. κόκκν, μέθεσθε· καὶ πολὺ γε κατωτέρω
χωρεῖ τὸ τοῦδε.

Euripides autem aspere rogat: καὶ τί ποτ' ἐστὶ ταῖτιον;
cui Dionysus respondet:

ὅτι εἰσέθηκε ποταμὸν, ἐριοπωλικῶς
ὕγρον ποιήσας τοῦπος ὥσπερ τᾶρια,
σὺ δ' εἰσέθηκας τοῦπος ἐπτερωμένον.

versum madefecit, quemadmodum ii qui lanam vendunt
facere solent ut pondus maius reddant.

METAPHORAE PETITAE EX ARTIFICIO PISCATORIO.

Eodem modo ac nos de homine perverso qui fallaci
modo omnia perturbat ut ipse lucrum faciat, tropice
dicimus: *hij vischt in troebel water*, Eq. vs. 864 Cleoni
obiicitur:

ὅπερ γὰρ οἱ τὰς ἐγχέλεις θηρώμενοι πέπονθας.
ὅταν μὲν ἡ λίμνη καταστῇ, λαμβάνουσιν οὐδὲν,
ἐὰν δ' ἄνω τε καὶ κάτω τὸν βόρβορον κυκῶσιν,
αἰροῦσι· καὶ σὺ λαμβάνεις, ἦν τὴν πόλιν ταράττης.

Vs. 312 idem Cleon denuo obiurgatur: totam urbem
pervertisti

ἀπὸ τῶν πετρῶν ἀνωθεν τοὺς φόρους θυνοσκοπῶν.
vectigalia speculans veluti piscatores e scopulo thynnos
prospiciunt.

Vesp. vs. 1087 a veteribus illis Marathonomachis nar-
ratur: in Marathonia pugna barbaros

εἰπόμεσθα, θυννάζοντες ἐς τοὺς θυλάκους.

tamquam piscatores thynnorum eos in braccas pungentes.

Ad significandum: aliquem frustra laborasse, Thesm.
vs 928 metaphorice dicitur:

αὕτη μὲν ἢ μήρινθος οὐδὲν ἔσπασεν.

hic funiculus nihil (nullum piscem) adduxit.

ac eodem modo Vesp. vs. 175:

ἀλλ' οὐκ ἔσπασεν ταύτη γ'.

Ex medicina est desumpta metaphora, quae occurrit
Eq. vs. 1148, ubi Demus dicit: qui se me fallere posse
putent, eos ipsos circumvenio, observo enim quaecunque
furantur,

ἔπειτ' ἀναγ-

κάζω πάλιν ἐξεμεῖν

ἄττ' ἂν κεκλόφωσί μου,

κημὸν καταμηλῶν.

μηλή specillum est, quod medicum instrumentum nos
vocamus: *sonde*. καταμηλοῦν significat: specillo aliquem
cogere ut vomat; specillo autem, quo Demus utitur
ὁ κημός est, qualum urnae impositum ἵνα αἱ ψῆφοι μὴ
ὀλισθάνωσιν; tropice usurpatur pro: anquisitio iudicialis.
Si locutionem ita interpretaris, omnia recte se habent,
sed tum accusativus κημὸν mihi ferri non posse videtur
ideoque legendum esse censeo: κημῶ.

THESES.

THESES.

I.

Lucret. I, 15:

inde ferae pecudes persultant pabula laeta
Pro voce „ferae” alia substituatur.

II.

Lucret. I, 66 prorsus iniuria Lachmannus verbum
„tollere” mutavit in „tendere” et vs. 68 vocem „fama”
in „fana”.

III.

Lucret. I, 156:

quas ob res ubi viderimus nil posse creari
de nilo, tum quod sequimur iam rectius inde
perspiciemus,
Pro „sequimur” legendum „sequitur”.

IV.

Wölfflinio contententi : (Philologus 1874, vol. 34, pars I, p. 146) „Bei Sallust ist man gewohnt jede auffällige eigenthümlichkeit als archaismus zu taufen, während man oft besser thäte von *vulgären demokratenlatein* zu sprechen” non assentiendum esse credo. Verisimilius est Sallustium interdum usurpare dicendi genus, quo emendatissimi scriptores sicuti Cicero et Caesar in sermone quidem cotidiano utebantur, a quo autem in scriptis abhorrebant.

V.

Nimis pauca nota sunt de scriptis et vita Asini Polionis quam ut facere possimus cum Wölfflinio et Miodońskio (C. Asini Polionis de Bello Africo commentarius. Recensuerunt E. Wölfflin et A. Miodoński. Lipsiae in aedibus Teubneri.) qui illi viro commentarium de Bello Africo asscripserunt.

VI.

Ovid. Trist. III, 1, 40:
cingit et augustas arbor opaca comas?
bonum sensum non praebet.

VII.

Caes. d. B. G. III, 1, 6:
alteram partem eius vici Galli ad hiemandum concessit,
Pro „hiemandum” legendum „habitandum”

VIII.

Caes. d. B. G. IV, 6, 5 :

Principibus Galliae evocatis Caesar ea, quae cognoverat, dissimulanda sibi existimavit.

Pro „evocatis” legatur „convocatis”.

IX.

Demosth. XXXVI, 3 pro ἐπειδὴ φέρειν τοῦτον οὐχ οἷός τ' ἐστὶ, legendum: ἐ. φ. αὐτὸν οὗτος κ. τ. ἐ..

X.

Ibid. 8 pro τούτους ἐξελόντας legatur: τούτω ἐ..

XI.

Isocr. IV, 38 verba τροφήν τοῖς δεομένοις εὐρεῖν εἰ-
cienda sunt.

XII.

Ibid. 91 pro ἡμᾶς τῷ πολέμῳ κρατῆσαι legendum: τοὺς
“Ελληνας κ. τ. ἐ..

XIII.

Ibid. 107 pro εἰς τὰς ἐρημουμένας τῶν πόλεων legendum:
ἐ. τ. ἡρημωμένας τ. π..

XIV.

Ibid. 151 verba ὡς ἂν ἄνθρωποι μάλιστα τὰς φύσεις δια-
φθαρεῖν delenda sunt.

XV.

Ibid. 158 verba τοὺς δ' (sic Urb.) ἐπὶ ταῖς συμφοραῖς
 ἡμᾶς μεμνημένους vitio laborant aperto quod non corrigitur
 scribendo, ut vulgo edi solet, τῶν δὲ κ. τ. ἐ..

XVI.

Isocr. XV, 268 post Ἐμπεδοκλῆς δὲ τέτταρα delenda
 sunt verba : καὶ νεῖκος καὶ φιλίαν ἐν αὐτοῖς.

XVII.

Eur. Medea, vs. 296 :

χωρὶς γὰρ ἄλλης ἥς ἔχουσιν ἀργίας
 Φθόνον πρὸς ἀστῶν ἀλφάνουσι δυσμενῇ.
 Pro ἔχουσιν ἀργίας legendum : ἔχουσ' ἀηδίας.

XVIII.

Solon Elegia 10, (27) 15 :

τῇ δ' ἐνάτῃ ἔτι μὲν δύναται, μαλακώτερα δ' αὐτοῦ
 πρὸς μεγάλην ἀρετὴν γλῶσσά τε καὶ σοφίην

Iniuria Buchholz (Anthologie aus den Lyrikern der
 Griechen. Ed. IV.) vocem μαλακώτερα mutavit in μαλιώτερα.

XIX.

Lucian. Alexander, 45 : ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἀγανακτήσας
 ἐπὶ τῷ ἐλέγχῳ μὴ φέρων τοῦ ὀνειδούς τὴν ἀλήθειαν κ. τ. ἐ.

Pro μὴ scribendum : κοῦ.

XX.

Quam vim animi vernacule vocamus *verbeelding*, ea
 in poeta maxime requiritur.

835730

751g
N266Nassau Noordewier, M.
Metaphorae Aristophaneae

5462

Photomount
Pamphlet
Binder
Gaylord Bros.,
Makers
Stockton, Cal
PAT. JAN. 21, 190

835730

THE UNIVERSITY OF CALIFORNIA LIBRARY

